

SLOVENSKI NAROD.

Izjavi vsak član uvoščar, ki mu je namenjen ta priložnost, da vsa pošti prejemanja avstro-ogrskih dežel za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam poslati, plača za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor naša pošta. — Na uredbi brez istodobne vplačila uročnine se ne odira. — Za ostanila se plačuje od petdesetne petdeset po 12 h, če se se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depini se plačuje frankoviti. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnitvo je v Knafevih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnitvo pa v pritličju. — Upravnitvo naj se blagovolje pošilja naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Nekoliko odgovora bivšemu poslancu dolenjskih mest, gospodu dvornemu svetniku v. p. na Kamnu.

I.

Pred vsem moramo jasno izjaviti, da ne smatramo osebe naprednega beguna za toli važne, vplivne in resne, da bi ji sploh dajali odgovora na njene perfidne napade na poštene ljudi in na njene spletkarske korake in članke.

Ker pa utegne kak človek, ki ni do dobrega informiran, misliti, da edini gospod Šuklje v resnici dela za spas revne Belokrajine, dočim drugi poslanci spijo, smatramo za svojo dolžnost, slovenskemu občinstvu podati istinito sliko o delovanju tega klerikalnega ženija, gospodujočega na Kamnu ob zeleni Krki.

Leta 1901 so se zdramili dolenjski mestni volilci iz dolgoletnega trdnega spanja in stavili so dvornemu svetniku in bivšemu državnemu poslancu Šukljetu odločno vprašanje, priznava li program slovenske narodno-napredne stranke ali ne. To vprašanje je bilo popolnoma umestno, kajti postopanje tega poslanca je vzbudilo opravičen sum, da ne stoji več na programu narodno-napredne stranke in da jo le za svoje osebne častilakomne namene izkorišča, sicer se pa za njo prav nič ne briga. Šuklje ni mogel pritrdilnega odgovora dati in volilci so ga, samo po sebi umevno, vrgli čez krov.

To je pa ohelega gospoda dvornega svetnika silno užalilo in peklo v dnu duše; sklenil je, da se meščanstvu maščuje in od tistega časa je počel v prvi vrsti proti Novomeščanom splet-kariti in skušati, da jim čim več škode provzroči. To je bilo njemu vseeno, da so ga bili Novomeščani prav za prav rešili obskurne službe gimnazijskega profesorja in ga v politično kariero spravili in na ta način posredno mu

pripomogli do dobro plačanega „dvornega svetnika“.

Šuklje se ni čutil vezanega do kakih obzirov napram dobrim Novomeščanom, saj mu niso mogli nič več dati; državnim poslancem ga pa niso več marali in radi tega si je spletel bič, da jih z njim kaznuje. Skušal jim je odvzeti starodavni gimnazij, uničiti njihove sejme itd. Potem je psoval in žalil vse uradništvo, ker ni hotelo trobiti v njegov rog.

Prišlo je tako daleč, da se mu meščanstvo in uradništvo umika, kakor gobavemu človeku in da ga ne mara živa duša v Novem mestu. Toda njegova vsiljivost je brezmejna in vtikati se je začel v mestne občinske volitve, pri kojih nima prav nič govoriti, ker spada pod šmiheljsko občino.

V svoji predrznosti je sklical nedavno v Novem mestu shod, na katerem so ga mestni volilci moralno ubili in ven vrgli.

Ali to ga je par dni skelelo in stari aligator se spravi zopet na noge in splet-kari po svoji stari navadi, ker drugače živeti ne more.

Na novomeškem shodu pripravljaj je tla za klerikalne odbornike, ki bi imeli v občinski svet priti in mestno upravo prevzeti, toda volilci so ga pošteno obrcali in iz dvorane pognali.

Sedaj se je spomnil, da ima še drugo važno nalogo, to je, da mora rešiti zapuščeno Belokrajino, za katero se, kakor on vedno na vsa usta nesramno laže, narodna napredna stranka čisto nič ne briga.

On se je vtihotopil med Belokranjce in skušal jih je v svoje zanke vloviti in za se izkoristiti.

Najprvo je bil že kot „penzionist“ iz dolgega časa skrpčeval za „Slovenca“ leta 1902 4 dolge članke o „propadu Belokrajine in o belokranjski železnici“ in je tam svojim rojakom na dolgo in široko razkladal, kako bi se naj železnica gradila. Čudno, dokler je bil še državni poslanec, ni se mu zdelo potrebno dramiti svoje rojake na delo za

železnico; moral je postati prej penzionist, ki ima 24 ur na dan prostih in sedaj se je stoprv spomnil ubogih svojih belokranjskih rojakov.

Ni nam znano, da jes temi članki spravil to vprašanje za en las naprej in da se je le en sam Belokranjec spokoril vsled teh učenih člankov.

Gospod dvorni svetnik je počival potem na Kamnu 2 leti in začutil je zopet potrebo dne 13. julija 1904 kot novoasentovani vojak dr. Šusteršičevega črnega polka zaleteti se kakor don Kičot v dr. Tavčarja in vso narodno-napredno stranko. Šel je med kmete v Belokrajino, priredil shod v metliškem okraju in na njem o belokranjski železnici govoril.

Na tem shodu je že svoje konjsko kopito pokazal, kajti on je že takrat kričal in pridušal svoje rojake takole: Nikakor ne zadostuje, da se med ljudstvom vname živahno gibanje za železnico, marveč podpirati ga morajo ter v nekem smislu celo voditi vaši zastopniki v deželni in državni zbor. Tu je treba paziti na osebna svojstva dotičnih izbrancev i. t. d. Dobro si oglejte, prijatelji one može, katerim hočete poveriti belokranjske mandate po mestih in selskih občinah. In v tem oziru posebne važnosti bodo naš nove volitve v deželni zbor, glede katerih pač resen politik sodi, da morajo kmalu priti na dnevni red. (G. Šuklje! ste se pač kot resen politik hudo blamirali, ker nove volitve vkljub Vaši izrecni želji še vedno niso prišle na dnevni red.)

Dalje: „Tudi za belokranjsko železnico bode osobite važnosti, kateri stranki se bodo pridružili poslanci, izbrani od belokranjskih volilcev!“

Jaz se nočem dotikati vprašanja, je li bila sprva takoj obstrukcija umestna, — to pa naglašam z vso svojo energijo: vsaj v tem pogledu celo hvalim obstruk-

cijo, kajti od sedanje večine v deželni sobani ljubljanski nikoli ne bi mogel pričakovati ugodne rešitve one železnice, od katere je vistini odvisen blagor naše Belokrajine. Kar se tiče „klerikalcev“, sem pooblaščen povedati na tem shodu od strani vodstva katoliško-narodne stranke, da bi vsi njeni pristaši kakoren mož glasovali za Belokrajino. Toda vso oblast imajo v deželni dvorci Nemci! Pazite Belokranjci na bodoče volitve! Kdor v Metliki ali Črnomlju, v mestih ali kmet-skih občinah, svoj glas odda pristašu „Narodove“ stranke, ta dokaže s tem činom dejansko, da belokranjske železnice ne pogreša ter se zanjo ne briga!“

To je bil prvi preludij bodočim deželni in državnozbornim volitvam in po naročilu vodstva klerikalne stranke je moral Šuklje kot ponižen tlačan dr. Šusteršiča Belokranjem laži o sovražnosti napredne stranke prodajati, dočim se je v resnici edino le napredna stranka za vprašanje belokranjskih železnice ves čas resno potegala in brigala.

Šusteršič se mora za Pfeiferjev mandat proketo bati, če že dve leti pred novimi volitvami Belokranjce pred naprednjaki svari in jih kot krute volkove slika, ki bodejo mirne belokranjske ovce raztrgali in ugonobili. Slaba vest to za klerikalce!

Namen Šukljeta je bil na tem shodu edino le napredno stranko pred kmetiskim prebivalstvom očrtniti, jo kot sovražnika in nasprotnika belokranjske železnice naslikati in za bodoče volitve klerikalnim kandidatom tla gladiti.

To prebrisano falotstvo imenuje se po klerikalnem receptu „narodno in koristno delo v svrhu rešitve bedne Belokrajine!“ Stakimi nesramnimi lažmi se bori g. Donkičot na Kamnu proti

narodni napredni stranki, ki ga je sploh na površje spravila in mu do lepe penzije pripomogla.

Po tem shodu, ki ga je Šuklje v „Slovenca“ dne 13. julija 1904 oveko večil, je eno leto miroval radi belokranjske železnice. Letos pred par meseci je šel pa gospod dvorni svetnik, ki je za delo v državni službi preslaboten in nesposoben, za politično agitacijo pa čil dovolj, — zopet v Belokrajino se informovat, kajti letos je bil državni poslanec izposloval predkoncesijo za pripravljajna dela belokranjske železnice. To dejstvo je zbegalo Šukljeta tako hudo, da je vzel potni les v roke in obiskal Črnomelj in Metliko.

V Črnomlju je prišel en sam meščan na „shod“ in še ta jo je kmalo odkuril in Šuklje se je tolažil in pa informoval pri rujem vinu v župnišču.

Šel je tudi v Metliko in tukaj je pa svoj shod kar v župnišču oziroma prostiji priredil in imel z županom vred 7 poslušalcev. Kakor je to v Črnomlju storil, je tudi v Metliki skušal, pridobiti nekako formalno pooblastilo, da bi v imenu mestnih županstev v Črnomlju in v Metliki mogel v državnem zboru nastopiti radi belokranjske železnice.

To mu je pa prav temeljito izpodletelo in to tembolj, ker so ga spoznali kot častihlepneža, ki noče z drugimi poslanci, ki zastopajo Belokranjce v državnem zboru, skupno delovati. — On se je izrekel, da ne smatra poslanca Plantana resnim in na to mu lahko po natančnih in pismenih informacijah iz Belokrajine povemo, da vsi zavedni Belokranjci že davno Šukljeta več resnim ne smatrajo, zlasti odkar je preskočil v klerikalno stranko, in mu tudi prav nič ne verjamejo. Poslanec Plantan se pa za Šukljeto blebetavo ošabnost toliko zmeni, kakor za lanski sneg, ter se tolaži z mirno vestjo, da sodijo o njegovem delovanju in o njegovi resnosti povsem bolj poklicani in v prvi vrsti sami resni in merodajni faktorji malo bolj milostno in pravično, kakor gospod eksprofesor.

LISTEK.

Helena.

„Mlada gospa Helena je bila ena izmed najlepših žena, kolikor sem jih kdaj videla,“ mi je pripovedovala teta T. „Nikoli ne pozabim njenega klasičnega obraza, njenih plemenitih potez, velikih, sanjavih oči, osenčenih z dolgimi trepalnicami; vedno se bom spominjala bajnega čara, prihajajočega od njene graciozne postave. Posebno pa me je osvajalo nekaj neizmerno tožnega v njenem bitju, nekaj kakor težko prikrivana, velika bolest.“

In vendar bi bil moral vsakdo misliti, da na svetu ni srečnejših zakon-skih nego sta Helena in njen soprog Ahil. On je bil vitek, lep, resen mož, v vsem čisto Grk. Adjutant grškega kralja, je bil v kraljevem gradu na otoku Krfu pripravil kralju vse potrebno za prihod in se je potem vrčkal s svojo soprogo Heleno na našem parniku „Castore“, da bi se vrnila v Atene domov.

Takoj početkoma sem se seznanila z mlado lepo Grkinjo in sedavala z njo na krovu. Nisem se mogla naslišati njenega zvonkega glasu s tistim sladko-

sanjavim naglasom. Pripovedovala mi je o kraljevem dvoru v Atenah, o grškega naroda velikih dnevih, o krasotah Krfovih, o nemškem penzionatu v Curihu in o drugem takem. Živahno je prebajala od predmeta do predmeta, le kadar je omenila soproga, ji je zastajala govorica in v krasnih očeh je zatrepetal kalni svit zatajenega gorja.

Tako sta sedeli tudi tajno polno noč v mesečini na krovu. Pripovedovala mi je, kako presrečno ljubi ona svojega Ahila in on njo, ko je stopil pred njo in jo s tihimi, prosečimi besedami odvedel s sabo. Nikdar ne pozabim milote teh bajnolepih oči, ki jih je uprla pri slovesu vame. Videla sem jo poslednjikrat.

Enakomerno so pljuskali morski valovi ob parnikove stene; tožeče se je glasil ventil parnega kotla in trudno je breščalo krmilo. Dolgo nisem mogla zaspati in potem so me mučile grozne sanje. Pošasten demon, napol zmaj, napol vrag je ugrabil Ahila Heleno. Zastonj se je trudil soprogo, da bi jo rešil, in vse je zginilo v gosti megli. Nato je prihitela urna črna ladja sredi po viharjih valovih. Mornarji, jadra, jamborovje, vse je bilo črno. Gori na poveljnikovem mostiču je stal kapitan, počastno okostje v vihrajočem črnem

plašču in objemal Heleno. Za njim je veslal Ahil v bornem čolnčku. Vihar je tulil svoje divje davorije, grom je bučal preko razpenjenih valov in bliski so presekalvali temoto. Pribrumel je velikianski val in pogoltnil črno ladjo. Ta trenutek se je pomirilo prej tako besno morje. Tožen mrak je legel nad vodovje, v čolnu pa je veslal Ahil sam po nedogledni vodni puščavi.

Ko smo dospeli v Pirej, so odnesli lepo Heleno v zastrti nosilnici. Tukaj smo prestopili nekateri na parnik „Kalipso“, ki je bil namenjen dalje v jutro dežele. Sijajna luna je lila razkošno svetlobo na Atene, po cipresah in razvalinah. Tuter tam je polzel čoln po temnih vodah in krotka sapa je dovajala vesele vzklike mornarjev, vračajočih se na ladjo.

Med drugimi sopotniki je pristopil drugi dan z nami tudi pomorski zdravnik na „Kalipso“. Prosila sem ga tako dolgo, da mi je povedal tragedijo nesrečne Helene.

Na kraljevem dvoru v Atenah, je začel, so priredili sijajno veselico. Ves kras in ves sijaj pa je zatemnevala čarovita lepota mlade Helene. Kakor druge, tako je obdajala Helenina krasota tudi Ahila R. . . ljubljence nečnega spola. Odkar jo je videl prvokrat,

ni gojil druge želje, kakor da si pribori krasno devojko.

Helenin oče Dionizij je živel s hčerko na svojem dvorcu blizu Aten. Soproga mu je umrla takoj po rojstvu prve hčere Helene in odslej se je mož tolažil z lepo razvijajočo se deklico in se zabaval po svojih velikih olivnikih in vinogradih. V mični hladnici Dionizijevega vira poleg dvorca je našel Ahil priliko in odkril Heleni svoja čuvstva. Teden dni sta uživala vso srečo ljubečih src, potem pa je pozval oče hčerko, naj pride za njim v vinograde. Ali je stari kaj zvedel ali slutil o Ahilu, tega ne vem.

Ko je Ahil prejel poročilo, da mora Helena odtod, ni dolgo premišljeval. Nemudoma je odpotoval za njo, da bi jo zasnubil pri očetu.

Pred ličnim Dionizijevem poslopjem, pripravljenim za letno bivanje, je bil dehteč cvetličnjak. Tukaj je zagledal Ahil Heleno že oddaleč sredi rož. Burno jo je objel in ji naznanil, kaj name-rava.

Toda nobeno veselo presenečenje se ni pojavilo v njenih potezih. Počasi, trudno mu je vračala poljuhe in mrka senca ni hotela z njenega resnega obraza.

„Ahil, Ahil, z mano ne boš sre-

den,“ je dihnila s solzami v očeh. „Naš rod je uklet. Našega rodu žene ne morejo osrečiti nikogar! Več ti ne morem povedati.“

„Ali Helena, kaj ti prihaja na um!“ je vzkliknil prestrašeni Ahil.

„Pozabi me, Ahil! Nočem tvoje žrtve, tvoje nesreče, ker te ljubim neizmerno.“

„Ne, ne, ljubica!“ je odvrnil vročkrvni mladenič. „Moja moraš biti! Kaj rod, kaj kletev! Takoj pojdem k očetu! Kje je?“

„V prvem nadstropju. Povprašaj gori starega Polikarpa! Povem ti pa, da pojdeš zastonj!“

Se enkrat je burno objel lepo dekle in poljubil, potem pa je hitel naravnost k očetu. Kmalu ga je javil si-volasi Polikarp gospodarju. Gospod Dionizij, miren, vljuden mož, mu je prijazno segel v roko, mu poučil stol in mu rekel kar naravnost:

„Vem, dragi moj, zakaj ete došli. Moja ljuba Helena se ni mogla zdržati in mi izdala, omamljena od sreče svojega srca, vse svoje načrte in upe. Toda —“

„Toda?“ mu je prestrigel nestrpni Ahil besedo in planil pokonci.

„Prosim vas, ljubi gospod, pomirite se! Bodite mož! Neizmerno mi je

Šuklje je hotel naklonjenost in zaupanje pri Belokranjcih in sicer očitno na stroške poslanca Plantana pridobiti in sicer z zvijačo, da se je obema mestoma dobrikal, češ, da hoče železniško vprašanje tako rešiti, da bosta obe mesti povsem zadovoljni in da bo glavna proga mimo enega in drugega mesta se gradila!

Genijalni dvorni svetnik je iznašel v svoji modrosti novo sredstvo, da uduši konkurenčni že leta trajajoči boj med obema imenovanima mestoma in to je: Belokrajina dobi dve glavni progi in sicer od Novega mesta se zgradi železnica do Črnomlja in od tod do Ogulina, druga proga pa se eno uro pred Črnomljem loči in pelje na Metliko in od tam v Karlovec, pa mirna Bosna! Prej se 50 let ni dalo ene same zveze s Hrvatsko doseči. Šuklje v svoji neskončni dobročelnosti pa ponuja Belokranjem kar dve glavni progi, če ga poslušati hoče. Njemu je to igrača in on bo vlado prisilil, da mu na njegovo željo reši vprašanje belokranjskih železnic tako kakor opisano. V Črnomlju in v Metliki pa nepopisno veselje zaradi te nepričakovane ugodne rešitve in Šukljeta po lokah nosijo in ga med rešitelje domovine satvijo! Tako si je mož pač domišljaj, ali zmotil se je prav kravo; kajti na te limanice ni ujel ni enega kalina, ker Belokranjci so toliko razsodni, da so takoj izprevideli in spoznali, da je načrt Šukljeta navaden volilni manevar, naperjen proti napredni stranki in dosedanjemu državnemu poslancu Plantanu.

Tudi ta poskus, zavrtno ubiti narodno stranko v Belokrajini, se je izjalovil vsled previdnosti belokranjskih mestnih volilcev in g. dvorni svetnik zapustil je Belokrajino ves pobit in brez vsakega uspeha.

On je mislil meščanstvo obeh mest s takim projektom igrati zase pridobiti in izpodrinuti mestnega poslanca Plantana, ki že več let za to železnico dela, ki je že nov konzorcij zbral in tudi predkoncesijo dobil za novo trasovanje.

To svoje naravnost za belokranjsko železnico pogubno delovanje nadaljeval je Šuklje v svoji strasti in zavisti tudi še v državnem zboru, kjer je v zadnjem zasedanju stavil nujni predlog v zadevi izseljevanja Belokranjcev v Ameriko.

Kot od pomoči je tudi nasvetoval: „v to svrhu bi bilo treba pospešiti gospodarsko življenje v Belokrajini in to z zgradbo belokranjske železnice do hrvatske železniške mreže na eni strani do Karlovca, na drugi strani do Ogulina.“

Da je ta predlog zgolj volilni manevar, naperjen proti narodno napredni stranki, je jasno kakor beli dan in to hočemo v prihodnji številki dokazati, da bodejo vrli Belokranjci se uverili, kako skrbi Šuklje in njegova stranka za rešitev bedne Belokrajine.

Žal, da vam moram izjaviti, nekaj tako neljubega. Vajini upi so ničeviti!

Ah! je obstal kakor prikovan in strmél venomer v starca. Ta pa mu je položil drhtavo roko na ramo in šepetal: „Gospod! Naš zarod tare strašna kletev. Vsaka žena nam zblazni po prvem porodu.“

Tibota je zavladovala v salonu, vse je bilo mirno, kakor mrtvo; le lahna sapa je plašno premikala svile zaste ob odprtih oknih.

Naposled se je Ahil zdramil in navzlic vsemu ni izgubil upanja. Prijel je Dionizija za obe roki in prosil: „Dajte mi Heleno! Upajte z mano, da bo dal Bog srečo vaši edini, in upajte z mano, da Bog priznase njej prvi v ukleti rodovini!“

Starec se ni dal preprostiti.

Ko je pa kmalu potem zbolela Helena in je Ahil vedno nanovo prosil njene roke, se je naposled vendar vdal oče, akotudi s težkim srcem.

Ahil in Helena sta preživela čas največje sreče. Na morju pa ju je dosegla sila stare zakletve. Helena je predčasno porodila hčerko in omračil se ji je duh za zmerom. Odvedli so jo k očetu. Ahila pa so našli še isti dan mrtvega v hladnici, kjer je bil odkril Heleni ljubezen. Ustrelil se je v srce.

Rado Murnik.

Pismo iz Hrvatske.

V Zagrebu, 19. novembra.
(Reška in zadrška resolucija. — Agitacija kamarilcev. — Flasko drja. Franka)

Kar se je od začetka tega leta pripravljalo, kar se je kuhalo v hrv. javnosti, je končno zadobilo jasno in odkrito obliko v reški resoluciji, ki jo je sprejelo 32 narodnih poslancev iz Hrvatske in Dalmacije. Ogrski pokret je povzročil tudi pri nas težko notranjo krizo.

Državnopravno smo vezani na Ogrsko, pred našimi očmi se rušijo vezi med eno in drugo polovico monarhije, madjarski element se vedno bolj okrepljuje, a mi stojimo na razpotju važnih zgodovinskih dogodkov in se mučimo, da bi se odločili, kam bi naj krenili in kje bi si najsigurneje ohranili in obvarovali svojo narodno individualnost.

V svojih pismih sem že večkrat naglašal, da za nas, dasi se nekatere naše frakcije nagibljejo na stran Dunaja, resno ne more biti vprašanja: ali za Dunaj ali za Pešto.

Zakaj ne samo, da na Dunaju sedaj nihče ne vpraša za nas (razen nekaterih zmešanih krščanskih socialnih glav okrog »Gross Oesterreiche«), nego mi smo dejansko tudi sami preslabi, da bi na mah prekinili vse državno-pravne vezi z Ogrsko. Ne preostaja nam torej drugega, kakor da uredimo svoje delovanje v tej smeri, da se čim najbolj na znotraj okrepimo, da ohranimo napram Madjarom nedotakneno naše avtonomne pravice in jih polgoma razširjamo.

To postopanje pa ne sme biti madjarofilsko, takisto pa tudi ne sme temeljiti v pretiranem optimizmu v presojevanju madjarske parlamentarne vešine.

Dobro nam je znano, da prevladujejo v madjarski koaliciji šovinistiški elementi, ki teče za madjarsko enotno državo od Karpátov do Adrije. Takim elementom se najglaglje od vzame vsaka moralna podlaga s tako realno politiko na naši strani, ker nas v tem slušaju ne morejo več proglašati za kamarilske sluga, ki ne morejo pojmovati borbe za svobodo. S takim postopanjem pa se tudi jaidimo sami in si zgradimo s pomočjo svobodnega razvoja in napredka najmočnejši jez proti šovinističkim madjarskim valovom.

Ti argumenti »novega kurza« so zmagali 2. oktobra tudi na Reki in so se zanje izjavili vsi stari pošteni hrvatski politiki. Največje naše domače zlo so naši madjaroni, današnja vladajoča stranka, ki vlada pri nas doma s pomočjo največjega nasilstva, na zunan pa služi vsakomur, ki je momentano močnejši.

Zoper te domače mameluke je v prvi vrsti naperjena ostrina reške

resolucije, ker zahteva doma najhriše svobode ter naglašá napram Madjarom, da morajo v interesu dobrih medsebojnih odnosov prenehati s dosedanjim nasilno politiko proti nam.

Na povsem enako stališče so se postavile vse tri srbske stranke, ki so se 16. t. m. sestale v Zadru. Tudi te stranke nudijo, kakor hrvatske v reški resoluciji, pomoč Madjarom v njihovi sedanjí borbi proti realni garanciji s strani Madjarov, da bodo tudi oni podpirali težnje Hrvatske in Slavonije za razširjenje državno-pravnega položaja, da se jim najamti čim svobodnejši politični, kulturni, gospodarski in finančni obstanek in razvitek.

Glede združitve Dalmacije s Hrvatsko so se srbske stranke izrekle za zedinjenje, toda pod pogojem, da priznajo Hrvatje ravnopravnost srbskemu narodu.

Z zadrško resolucijo je nastal v srbski politiki enak preokret, kakor v hrvatski.

Kar se tiče »ravnopravnosti hrvatskega in srbskega naroda«, ni k sreči nobenih globokih razlik med njima. Ravnopravnosti jezika se ne more zahtevati, ker je eden, gre torej samo za ime, da se povsodi poleg hrvatskega lahko rabi tudi srbsko.

Dasi govore vsi razlogi zdrave in razumne politike za argumente reške in zadrške resolucije, vendar si le-ti kakor vsaka nova ideja, le polagoma osvajajo širše naše kroge. Vsled več desetletnih nasilstev (zlasti Khuenovih) se je pri nas vzgajala mržnja proti Madjarom, da je v njih zrl narod izvir vsega našega političnega in gospodarskega gorja. In sedaj bi naj mahoma simpatizovali z njihovo borbo!

K temu pride še agitacija naših prikritih kamarilcev, frankovcev in klerikalcev, ki jih podpirajo Madjaroni, ker se gre v prvi vrsti za njihovo kožo.

Te tri stranke se tudi sicer izvrstno razumejo.

Frankovci in klerikaleci igrajo »najradikalnejšo« državno-pravno opozicijo, ki hoče takoj sedaj izvojevati Veliko Hrvatsko, a zato ne čutijo potrebe, da bi se borili proti sedanjim nasilnostim, marveč so ves boj naperili proti ostalim opozicionalcem, da bi jim onemogočili vsak odločni korak proti vladajoči stranki, ter proglašajo vsak tak korak za pohlepno po vladi, s katerim se »izdaja akcija za Veliko Hrvatsko.«

Tako so tudi sedaj razvili žilavo in besno agitacijo proti reški resoluciji. Osmahujejo jo kakor največje »narodno izdajstvo«. Pri tem pa seveda narodu ne povedo, kaj bi se moralo ukreniti, kak izhod oni priporočajo iz te krize in katera pot vodi do — Velike Hrvatske.

vladar v tistih časih še popolnoma slovenskega mesta in popolnoma slovenske okolice.

Sprejem je bil sijajen in navdušen. Med veselo vriskajočo in plemstvo pozdravljajočo množico je jeznil grof Majnhard skozi mesto na širni prostor, kjer bi se imel vršiti »svobodni semenj«, ki si ga je po vzoru Ogleja pridobil s tem, da je grofu Majnhardu in oglejskemu patrijarhu plačal primerno vsoto.

Na semnju je bil za plemstvo in za viteški turnir pripravljen poseben prostor. Tam je stal na vzvišenem odru baldahin s stoli za velikaše in s klopmi za nižje plemstvo in tu so grof Majnhard in njegovi spremljevalci stopili s konj, nakar jim je prvi mestni konzul v imenu prebivalstva izročil latinsko adresno ter jim zaklical »dobro došli«.

Koj nato so začeli prihajati od grofa Majnharda in od oglejskega patrijarha neodvisni velikaši s sebi podložnimi plemiči. Prijedil je Jurij Devinski, prijedil je Konrad Sežanski, prijedil je mejni grof istrski in prijedil tudi Oton Vipavski.

Zbrana množica je visoko gospodo pozdravljala z živahnimi klici. Posebno burno je bil pozdravljen Oton Vipavski, kajti takega bogastva kakor ta velikaš ni razvijal nihče drugi.

Na vse to nimajo nobenega odgovora, ker njihovi voditelji prav dobro vedo, da je sanje najbolje, ako ostanejo na vladi sedanjí mameluki.

Tem klerikalcem, frankovcem in madjaronom se je v nesrečo hrv. naroda pridružil tudi Radić s svojo »kmetško« stranko. Izdal je proglas na narod, v katerem proglašá ne navaja vsebine reške resolucije, marveč jo enostavno imenuje »izdajstvo« ter ji perfidno podtiše, česar si niti frankovci niso upali storiti, kakor da bi reška resolucija tudi za nas zahtevala madjarski armadni jezik! Takšna demagogija se obsoja sama!

V očeh vsakega resnega človeka pri nas je »kmetška« stranka doigrala svojo vlogo.

Nedeljski fiasko frankovcev, ko je bila onemogočena njihova skupščina proti reški resoluciji, je še vedno predmet debate in ostre polemike v hrvatskem časopisu.

Frankovci so hoteli prevariti važno naprednjakov in socialistov in predložiti samo svojo resolucijo, o kateri se ne bi niti glasovalo, ker so uvideli, da so v manjšini.

To so opazili naprednjaki in socialisti in se onemogočili vsako debato.

Sedaj laže »Hrv. Pravica«, da bi prikrilo to njihovo blamažo, da se kar kadi.

Zagrebaško meščanstvo pa je veselo, da je vendar enkrat pokazal frankovcem zobe Zagreb, kjer so oni mislili, da so najmočnejši.

Danes je došla vest iz Kosta njevice, da je tudi tam doživel dr. Frank fiasko na shodu, ki je izrazil zaupanje poslancem, ki so podpisali reško resolucijo. — △

Narodni boj v Trziču.

Verjemite, gospod urednik, da so nas »Tržiške novice« v »Slovenec« v dveh zadnjih sobotnih izdajah posebno razveselile. Polemizirati nečemo, konstatujemo le, da je »Slovenec« povedal, kaj bi se bilo v preteklosti vse lahko storilo. Mōž, kateri so si v svesti svojih »zaslug«, nečemo žaliti, dasi malce dvomimo nad njimi, nečemo jim očitati ničesar, ker, kakor znano, resnica oči kolje. Z ozirom na visoko starost in rahlo zdravje dotičnika molčimo. Eno pa bodi pribito: ljubši nam je najsrbo-ritejši Nemec, kakor Slovenec, kateri liže Nemcem pete: das ist ein deutsches Kind, bitte auf dasselbe besonders Acht zu geben. Sicer Nemka, je odgovorila dotična učiteljica: bei mir sind alle Schüler gleich, ich kenne keine deutschen Kinder. Menimo, da smo s tem mnogo več povedali, kakor smo hoteli. —

C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je dovolilo z razpisom z dne 8. oktobra 1905 št. 3677/pr. ustanovitev društva »Narodni dom« s sedežem

v Trziču. Tekom prihodnjih 14 dni bode se društvo konstituovalo, upajmo, da bode lepo napredovalo. Narodni dom v Trziču je namenjen vsem slovenskim društvom tržiškim brez razlike. Bodočnost slovenstva v Trziču je v Narodnem domu. Dokler nimamo Slovenci v Trziču lastnih prostorov za predavanja, zabavne večere in osobito za telovadbo, toliko časa boljših časov ne moremo pričakovati. Trdno se zanašamo, da nas bodo podpirali do uresničenja našega smotra tudi izven tržiški Slovenci: kamen do kamna palača. —

Tržiška posojilnica je začela poslovati sredi pretečenega meseca. Z veseljem konstatujemo, da nas naša pričakovanja niso varala, upajmo, da se bode razvila tržiška posojilnica v blagonosno podporo Tržičanov in okoličanov.

Seveda Nemce zelo v oči bode posojilnica, istotako Narodni dom. Nemški tržiški zastop pa naj si da diploma v okvir, da je v tem pogledu nekaj zamudil. Govorilo in nameravalo se je namreč že pred leti ustanoviti posojilnico v Trziču. Takrat je bil »slavni« Rieger še ravnatelj šentanske rudokopa, kateri je imel svojo bratsko skladišnico. Le-ta je posojala denar na hipoteke. Rieger kot ravnatelj rudokopa in takorekoč načelnik bratske skladišnice šentanske je preprečil ustanovitev posojilnice, saj njemu in njegovim pajdašem ni bilo in ni in tudi nikdar ne bode na tem, da bi kaj storili v občno korist, kakor tudi Gassnerja ni bilo za občno korist, ko je daroval K 20.000— za hiralnico v Trziču, ker hiralni bodejo v hiralnici njegovi izmoganí delavci, vzdrževati pa bode morala hiralnico tržiška občina. Sicer se Gassner sploh zelo rado ponaša s svojimi dobrotami, katere imajo pa vedno svoj zasebni cilj, katere mu nesejo. Tudi se rad baha, da plačuje v Trziču največ davkov, kar pa ni resnično. Neresničnost njegove trditve in baharije laže mu je svoj čas javno dokazano. Mogoče pa se bode nam posrečilo, da bodedo Gassnerjev davčni stavek faktično toliko povzdignili, da se bode v naprej smelo bahati. Ker vemo, da bode Gassnerja navdajalo to s posebnim veseljem, mu drage volje, pa če je tudi naš nasprotnik, obljubljam, da se bodedo z njegovimi davčnimi zadevami prav temeljito in intenzivno pečali. Ako dosežemo kake uspehe, nam bode Gassner gotovo hvaležen in na Gassnerjevo hvaležnost računamo z vso sigurnostjo.

Sicer so se pa tržiški Nemci precej umaknili v svoje brloge, kjer kujejo črne naklepe proti Slovincem. Mi smo na straži in pričakujemo nadaljnjih zvijač in sile. Kakor pravijo stari, »z gvoztjom bodo prišli na dan. Desna roka Gassnerjeva, župan Mally, po domače »Boncelj« (to ime je podedoval gospod župan gotovo po pragermanskem Vodanu: po

Dalje v prilogi.

vojko, nedolžno in svežo kakor pomladansko jutro, ki sta jo grof Majnhard in grofica Marija pozdravljala s posebno presrečnostjo in jo silila, da sede med nju na stol, ki ga je primaknil Nikolaj Rogonja. Juri je zardel do las, ko je zagledal Rogonjo, kajti sklepal je, da dedlica, ki jo spremlja, je — devinska vladarica, s katero je bil Juri poročen še kot otrok, ki je pa od poroke ni hotel videti in ki jo je sovražil iz vsega srca.

Stnil je, da je grof Majnhard povabil Hemo na to slavnost, najbrže zato, da se maščuje Jurju za lekcijo, ki mu jo je ta dal prejšnji večer. Toda Jurja, ki je bil že itak slabovoljen, je to le še bolj razjezilo. Ukazal je bil ženi, naj gre v Oglej in prišla je v Čedad, ukazal je bil Rogonji, da se Hema viteške slavnosti ne sme udeležiti, a prišla je vendar. Še bolj pa se je razvnel, ko je zapazil žaljivo posmehovanje, s katerim je gospa Jutta opozarjala znanke in znanke na Jurja in na njegovo soprogo. Juri se je le težko premagoval, a na srečo je glasnik oznanil začetek viteške slavnosti in s tem naredil konec vsemu pogovarjanju in drženju.

(Dalje prih.)

nekakih čudnih pravilih je „n“ skotil nazaj pred „d“, „v“ se je izpremenil v „b“ in v deminutivu se je spremenil „d“ v „e“, in ecco la qua: Boncelj izhaja iz Vodana; torej pragerman Boncelj je posebno poln besedi za hrbtnost, v pričo ne zine nobene. Zelo bi nam bilo ustrezno, ako bi nam Boncelj odkrito povedal, kdo se je prišel in kdaj k njemu opravičevati, kdaj in komu je on obrnil hrbtnost in kdo ga je prosil, da naj prestopi na našo stran. Da bi bil kdo župana prosil? Flavze! Ako je župan tako nepredviden, tako kratkoviden, da ne vidi gada, katerega redi na svojih prsib, da ga bode ta gad, kadar bode do vršička dorastel, pošteno pičil, ako tega ne uvidi, pustimo ga mi tako pri miru, kakor se to spodobi njegovemu županskemu dostojanstvu. Naj gospod župan le ostane tam, kjer je, kjer ga potrebujejo; kadar ga ne bodo več potrebovali, potem naj gre, kamor mu drago: treba pa se mu bode dobro potruditi, ako bo hotel pristopiti k nam, predno bode mogel doseči zaupanje med nami. To bodi gospodu županu odkrite povedano, svetujemo mu, da naj za naprej to, kar se mu je morebiti sanjalo, ker je bila to njegova želja, drugo pot lepo za se ohrani.

V Trzinu se snuje velikansko slovensko podjetje. Seveda se ne more ideja izvršiti kar čez noč, treba je vprašanje še dobro preštudirati in na vse strani preračunati, ker prvi pogoj pričetka je solidna podlaga. Le-to je treba pred vsem ustvariti, potem bode uspeh zagotovljen. Tudi k temu podjetju bomo morali izventržške podpore, oziroma udeležbe. Želje, povzdigniti v Trzinu slovensko industrijo, rodile so se v pravem izpoznavanju, da bode naša stvar le takrat uspevala, kadar bode ustvarjeno v vsakem obziru ravnotežje z Nemci. V poštev jemati je tudi delavsko vprašanje. Naše načelo je, da mora biti delavec svojemu delu primerno plačan; kakor hitro je delavec delo, za katero je plačan, izvršil, bodi prost in svoboden v izvrševanju svojih političnih pravic. To edino pravično in človekoljubno načelo, kojega predpogoj je zadostna naobrazba in vsled naobrazbe pridobljena samostojnost vsakega posameznega delavca in celokupnega delavstva, to načelo, pravimo, našim Nemcem ni prav. Njim je zadosti, ako delavci znajo v njih stroko spadajoča dela, preveč pa jim je, ako so delavci splošno izobraženi. Nemci dobro vedo, da čim raste splošna izobrazba delavcev, raste tudi njih samostojnost v mišljenju. V prepričanju, da tržiško delavstvo še daleko ni zadostno izobraženo, se je Goeke po znanem izdajalstvu mogel že v naprej hvaliti, da bode pri prihodnjih občinskih volitvah tudi tretji razred njihov, češ, kakor bodo tovarnarji ukazali, tako bodo volili delavce posestniki. No, mi upamo, da bomo Nemcem to veselje spridili in skalahi, s tem, da smo pripravili vsakemu delavcu jednako delo, kakršnega mu dajejo Nemci in s tem, da bomo dosegli vsakega delavca v izobrazbo delavstva. V tem obziru bi naša ljudska in ebrtno nadaljevalna šola lahko mnogo, mnogo storila, ako bi se zadostno zavedala svojih človeških in narodnih dolžnosti. Ker se pa to zadostno ne izvršuje, je sveta dolžnost starišev in obrtnikov, da svojim otrokom in učencem pejasnujemo namen in naloge šole, da vsepljamo svojim otrokom veselje in zanimanje za izobrazbo. Društva pa naj med odraslimi s poučnimi predavaji širijo omiko med ljudstvom: dela je dosti za vse stranke, vsakdo naj stori svoje dolžnosti, bodisi katoliško narodni ali narodno napredni mož, smeter vsem nam je jeden: zmaga domačega Slovenstva nad priščenim Nemštvom. Na zdar!

Deželni zbori.

Brno, 20. oktobra. Tudi četrti dan generalne debate o nujnih predlogih zaradi dogodkov v Brnu je bil deloma še viharen. Koncem se je bilo vendar mogoče o nujnih predlogih mirno glasovati. Nujni predlog posl. Jellinika glede varstva nemških manjšin je bil odklonjen z 52 proti 35 glasom. Samo z 1 glasom je bil odklonjen Novakov nujni predlog, naj se začne o hrških policajih preiskava ter se krivičnanjeje. Istotako je bil samo z enim

glasom večine odklonjen predlog posl. dr. Šilenyja glede podpiranja brnske policije. O vseh treh nujnih predlogih se bo tedaj obravnavalo po poslovniku.

Praga, 20. oktobra. Pri izročitvi vladne predloge o spremembi deželne in deželnozbornskega volilnega reda je namestnik poudarjal, da se je prebivalstvo Češke gmotno in duševno tako povzdignilo, da je razširjenje volilne pravice že zdavno neobhodno potreba. Predložena reforma zahteva spremembo števila poslancev za mesta in trgovske zbornice, nadalje pa tudi novo četrti kurijo. — Potem je posl. dr. Herold utemeljeval svoj predlog za spremembo deželnega reda. Februarsko ustavo je imenoval vzrok vsega političnega in narodnega zla. Rekel je, da je temeljito ozdravljenje političnih razmer le mogoče, ako se uvede avtonomija z razširjenjem kompetence deželne zbornice na podlagi zgodovinskega razvoja in da se obema narodnostima dajo enake pravice. Potem bi ne bilo treba kurij s pravico veta. — Poslanec Eppinger in Prade sta bila proti temu, da bi se Heroldov predlog izročil komisiji. Izjavila sta, da so Nemci v principu sicer za razširjenje volilne pravice, da pa brezpogojno zahtevajo varstvo manjšine. — Posl. grof Czernin se je izrekel za splošno, a ne za enako volilno pravico. — Pri glasovanju je bil Heroldov predlog proti nemškemu glasom izročen komisiji.

Solnograd, 20. oktobra. Posl. Eder je predlagal, naj se vlada pozove, da nemudoma odredi, da bo permanentni obrtni odsek že skoraj dovršil svoje delo, tako da se nova obrtna novela predloži državnemu zboru takoj pri zopetnem sestanku. — Med peticijami je bila tudi tako solnograškega delavstva za splošno, enako in tajno volilno pravico.

Inomost, 20. oktobra. Ker ni upanja, da bi se med Nemci in Italijani doseglo sporazumljenje glede delitve deželnega šolskega sveta, se deželni zbor najbrže prihodnji teden odgodi.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 20. oktobra. Baron Fejervary bo naznanil javnosti svoj podrobni program povodom sprejema deputacije drugega budapeštanskega okraja, ki mu pride ponujati izpraznjeni mandat tega okraja. Fr. Kossuth je izjavil, da bo združena levica zavzela svoje stališče napram obnovljenemu ministrstvu šele potem, ko Fejervary naznani svoj program. — Izvrševalni odbor združene levice bo imel v ponedeljek sejo, da konstatuje, da ni resnična trditev v cesarjevem pismu, kakor da bi ne bilo mogoče sestaviti vlade iz koalicije. Nadalje se bo konstatovalo, da je Fejervaryjevo ministristvo absolutno nesposobno, da bi omogočilo ustavno rešitev krize.

Arad, 20. oktobra. Vojaki brambovskega polka, ki so se vračali z vaj, so skozi Kossuthove alic zapeli bojno pesem revolucijske vsebine, da so meščani od vseh strani hiteli skupaj ter živahno ploskali. Častniki so zaman kričali vojakom naj prenehajo s petjem. Se bolj navdušeno so peli, vmes pa demonstrativno klicali madjarska povelja. Uvedla se je stroga preiskava. Brambovsko ministristvo baje boče vojakom prepovedati pevanje narodnih pesmi sploh.

Za gospodarsko povzdigo Dalmacije.

Dunaj, 20. oktobra. Na večerajšnjem shodu orijentalnega društva je tovarnar Neustadt govoril o dalmatinskih razmerah, ki jih je opisal kot skrajno obupne, kakršnih ni niti v afriških kolonijah. Ako bi bila Dalmacija ogrska provincija, bi se za to deželo gotovo mnogo več storilo. Ravne sedaj bi bila potrebna zveza z Bosno in povzdiga prometa tujcev. Končno je shod sklenil, da se obrne s prošnjami na parlament in vlado, da se kaj stori za gospodarsko povzdigo Dalmacije.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 20. oktobra. Bivši uradnik tabačne režije v Resni (bitolj-

ski vilajet) angleški podanik Wils je že ves mesec v rokah neke bolgarske čete, ki ga je odvedla v gore ter mu odrezala uho, ker ni prišla odkupnina pravočasno zanj. — Ker se o atentatu na sultana ni dalo ničesar pozitivnega zvedeti, se je tozadevna preiskovalna komisija razpustila.

Rusija pred ustavo.

Petrograd, 20. oktobra. Vite baje zahteva, da se državni zakon predela v popolno konstitucijo. Za predpogoj, da sestavi novo ministristvo, zahteva tiskovno svobodo. Vitejeva prizadevanja podpira finančni ministri Kokovcev. — V učiteljskem sementišču v Volmarju so se spuntali gojenci, razbili šolsko poslopje, razstrgali cesarsko sliko ter jo vrgli v reko. — V Jekaterinoslavi so bili veliki izgledi povodom pogreba pri prejšnjih nemirih ubitih. Izgredov so se udeležili tudi rezervisti. Izgredniki so oplenili neko orožarno. V spopadih z vojaštvom je bilo zopet ubitih več oseb. Šole so zaprte.

Anglija in Nemčija.

Berolin, 20. oktobra. Angleški liberalci z Roseberyjem na čelu zahtevajo odločno spremembo razmerja napram Nemčiji. Tej agitaciji se bo baje moral žrtvovati državni tajnik lord Landsdowne, ki kmalu odstopi.

Vojna nevarnost v Maroku.

London, 20. oktobra. Maroški sultan noče ničesar odgovoriti na francosko nemški dogovor zaradi Maroka. Ako ne izide sultanov odgovor kmalu, zapusti francosko poslaništvo maroško prestolnico.

Pariz, 20. oktobra. Iz Maroka je došla vest, da so bili kurirji angleškega in francoskega poslaništva med Fesom in Tangerjem napadeni in oropani.

Dopisi.

Iz medvodne občine. V naši občini ima ljubljanski škof svoj grad in tudi virilni glas v občinskem odboru. Poleg tega je tudi častni občan naše občine. Povsem naravno je, da se on za našo občino posebno briga. Kakor znano, sta v naši občini dve tvorici papirja in vsled tega je veliko tovarniških delavcev pri nas. Škof se za vse te delavce posebno zanima. Ker pa sam ne more vsega opazovati, ima nastavljenega namestnika v župnišču znanega Brenceta, ki je našel nekoč pomaranče v cerkvi. Ta pomarančar je napol nor in pri tem še na hudobno stran udarjen. On izvršuje posel škofovega birača v polni meri. Pod nadzorstvom ima celo preško okoličino in kakor srednjeveški rokovanč napada in zatira vse ljudi, ki ne trobijo v njegov klerikalni rog. Pri vsem svojem delovanju se vedno sklicuje na škofa. Kakor se vidi, je res nori derviš Brencet intimen zaupnik ljubljanskega škofa Bonaventura Jegliča. Zato ima tak pogum, da se vse upa. In kakšnih sredstev se poslužuje, to je že naravnost gnjusno. Uničiti boče vse ljudi, ki drugače mislijo, kakor on. Pri neumnih ljudeh ima seveda zaupanje, ker giba vkup štriba, pametni in pošteni ljudje pa ne marajo zanj in se ga ogibljejo. To pa grozno škijlje norega Brenceta in zato hujša svoje podrepanke na vse mogoče načine. Te podrepanke si je pridobil s tem, da jim vedno „šenkne“ cigare, denar za šnops in druge reči. (Seveda pravi reveži ne dobe dosti od Brenceta.) Te kupljene podrepanke sklicuje v župnišče in jih tam uči, kako morajo preganjati liberalce in druge poštene ljudi. Tudi ima neko „izobraževalno društvo“ v Preski, kjer se pa neče in vadijo v sami surovosti in podivjanosti. Od teh Brencetovih podrepankov prihaja vse zlo v medvodski občini. Na vse pretege premišljujejo, kako bi koga uničili. Preteklo soboto smo priobčili, kako svoje nazore pošiljajo po anonimnih pismih, kakršnih so več pisali. Za dokaz resničnosti našega dopisa priobčujemo zopet eno pismo, ki ga je prejel gospod Fran Jarc v Medvodah. Iz tega pisma govori prava katoliška lumparija, pravo klerikalno banditstvo, ki ima svoje mesto med tolovajskimi klerikali. Glasi se pismo tako: „Ti vse preganjaš kar v liberalen pav nemškutarski rog ne trob zato boš pa tudi tiprepan od nasprotne stranke odnas klerikalcev taprvi ta sad je biv že k s biv ti pa tojababa zavol psov tko strašno štrafan deče enkol obeden ne pa toja žena jemerejna ceet ket ikonskaža v cerkev panče iti kmatko eajt Mertanova gospa pa še odelovence bodjo kmajo tolk dela zato imajo pa take srečo deimajo ževče permožena koje Preška pa Sorika fara

vredna pa cev svet hod gospoda zasvet prašat tebe pasamo tist nemškutarsk keindel obrajta k hajlaš z nim pa tist ne bo teb vsenišpogan mi te bomo preganal navse načine inti povsod škodval nejnastane kar oče ti moraš iti cugrunt na premožen pa na zdravji al neče ne previč kolk morš davka v visokmerplačat tojevse naše delo čebibiv pa ti znamblo bi vse dergač mi vai eden zadruga delamo pa povsod na naš stran so vse tavsoke glave mi mamovso moč in kdor se ne opogne more iti čej prov prezident Hajn alpa negonamestnik mi mamomoč za škodvat patud zapomagat uničel pa bomo vse liberalce totiti zapomni de boš našo pest še dober žutu škof pa Šusteršič imata povsod na Dunaj taprvo besedo in naš gospod fajmošter so perškof zata prviga intisisejim navsomoč zameru in to boš ti in vsi toje stranke čutil še je čas, da te bomo polnoma uničel toti naprej povemo, desmo si naprej to vzeli in nič ne pomaga.“ — Pisava je ista kakor pri drugih brezimnih pismih. Umevno je, da je vse ena roka pisala. Mi tukaj opozarjamo na povzročitelja takih psem, na župnika Brenceta, ker vsa hujskarija se godi v župnišču in razmere, ki se popisujejo v pismu so znane le Brencetu ne pa njegovim nevednim podrepanikom. Brencet je tisti, ki nosi zvonce podivjani čedi klerikalnih tolovajev. Z njim v tesni zvezi je kaplan iz Sore, potuhnjeni Brajec. **Pozivljemo škofa Jegliča**, naj ustavi hujskajoča njegova hlapca Brenceta in Brajca, ker vse to delata s škofovo vednostjo in se še sklicujeta na škofa. **Pozivljemo pa tudi slavno vlado**, naj naredi konec divjanju klerikalcev. Klerikalci po gostilnah prete z odprtimi noži, kako bodo klali liberalce. V občini je splošno razburjenje, ker taka pretilna pisma vedno pošiljajo zadnje čase. Pošteni ljudje niso varni, da bi jih podivjani klerikalci ne napadli in pobili. Župan Smove zadržuje volitve, ker se boji, da bode županski stol izpodmaknjen njegovemu brezmadežnemu telesu. Ako se slava oblastva ne bodo zgani, smo prepričani, da si zares škof vse upa delati, ker tukaj je v prvi vrsti kriv škof in Brencet in Brajec. „Izobraževalno društvo“ v Preski je ognjišče, kjer se kuhajo te klerikalne lumparije. Vsemu temu mora biti konec, če ne se bodo godeli v občini Medvode take stvari, kakor svojčas v G-čah in Knežaku. Dovolj je tega Brencetovega in Brajcevega hujskanjaš pod pokroviteljstvom ljubljanskega to fa!

Iz Novega mesta. Pri nas se duhovi razburjajo navadno le ob času volitev, samo takrat si stopita narodno napredna in klerikalna stranka druga drugi nasproti, takrat se tudi posanjijo semterja osebnosti, katere so pa ob takih priložnostih neizogibne, brez katerih bi pa tudi lahko izhajali, potem pa se zopet vse pomiri in se obuje medsebojno prav prijateljsko. Odkar pa je prišel „Gorenjec“ prinašati „Dolenjca“ kot prilogo, se nam zdi, kakor da bi se bil pojavil neki nadinspektor o dosedaj še nam nepoznanem referatu, ki nas ima vse nadzorovati ter takoj prijeti za nšesa porredneža, ki mu slučajno ne ugaja. — Sicer ni bila napačna misel, poskusiti z „Dolenjem“ in mogoče bi se tudi obnesla stvar, ako bi bila vsebina poučna in razni dopisi in notice vsestransko mikavne ter dostojne. „Dolenjec“ boče biti glasilo naše stranke in v dokaz temu se je takoj z vso silo zaletel ob Šokljeta ter pogrevat že naše objavljeno mnenje o tem možu, a vse to mu je le sredstvo, s katerim boče doseči svoj namen, ker, kakor smo se že prepričali, porabi večino svojega prostora za „obdelavanje“ občine Prečna in pa župana Zorca iz Kandije, ker ima slučajno na oba svojo „piko“, no, in tudi gg. avskultantom boče baje kmalu posvetiti poseben članek. — Ni nam na tem, da bi hoteli koga zagovarjati o predbacivanih mu stvareh in akoravno nam g Zorc večkrat ne ugaja v političnem oziru, rečemo pa lahko, kar moramo priznati resnici na ljubo, da si sme občina Šmilh - Stopiče častitati, dokler ji bo hotel županiti gosp. Zorc in ravnotako okrajni cestni odbor novomeški, akoravno se bo nam dobroznan gospod dopisnik v „Dolenju“ še tako zaganjal v njega ter iskal razne svetilke in druge nedostatke, ki mu slučajno niso po volji, saj imamo do kazov dovolj, kaj se je ravno v izboljanje cest, mostov itd. storilo ob tem času, odkar načeluje g. Zorc cestnemu odboru. — Dovolj nam je že neslanh notie v „Dolenju“ in svetajemo njegovemu dopisniku, naj že enkrat opusti same osebnosti, s katerimi itak zaže ljenega namena ne bo dosegel, nač pa nasprotno.

Novomeščani.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. oktobra. — **Škofovo klanjanje pred dežel. predsednikom kranjskim.** Naš škof je fanatičen klerikalec, to je pribito. Iz njegovega

dosedanjega nastopanja smo posneli, da je človek, ki vsako stvar brez ovin-kov pove in tudi urediti boče. Kakor „Slovenec“ poroča, šel se je škof Jeglič dne 18. t. m. predstavljati s svojo duhovščino novodošlemu deželnemu predsedniku. V vednost našim čitateljem priobčujemo škofov govor po „Slovencu“, ki se glasi:

„Naše spoštovanje do Vaše visoke osebe je odkritosrčno, ker izvira iz globoke prepričanja, da je tudi svetna oblast od Boga dana ljudstvu in njegov čas in večni prid. Z dolžnim spoštovanjem je pa še sedaj združeno tudi prav veliko zaupanje do Vas, ker se nam je z visokega mesta zadržalo, da ste mož odkrit, naravnosten in objektivni. Prosimo Vas, da v tem dubu objektivnosti izvolite presojevati in ocenjevati naše vsestransko in naporno delovanje v cerkvi in zunaj cerkve za cerkovno, družabno in gospodarsko organizacijo našega ljudstva, ki je v ogromni večini slovensko, med katerim je pa tudi nekoliko Nemcev, katero vsestransko delovanje je nujno potrebno, da naše ljudstvo obramono zoper ljute navale modernih protikršćanskih, kakor naravnost brezbožnih struj. Upamo, da se na tem temelju razvije ona vzajemnost med državno in cerkveno oblastjo, kakor je cerkev vedno želi in je potrebna, da se more vsestranska blaginja obema oblastima izročeneega ljudstva v resnici pospeševati.“

Te ponižne besede niso prav nič podobne, da jih je izustil ljubljanski škof, ki je tega pripica, da je cerkvena oblast prva in se nima uklanjati nobeni drugi oblasti. Kakor poznamo škofa, se je ta nekoliko potuhnil, da je zagal nekaj praznih fraz v oči novega dežel. predsednika. Naravnost pa je govoril neresnico škof, ko je trdil, da naporno deluje on in duhovščina „za družabno in gospodarsko organizacijo našega ljudstva“. Dežel. predsednik se bode že tekom časa prepričal, kakšno je delovanje škofa in njegove duhovščine. Če ne prej, pa se bode o priliki novih državnozbornskih volitev pokazalo škofovo delovanje „za družabno življenje in gospodarsko organizacijo ljudstva“. Škofov govor je pa tudi poučljiv, kako silno priliznjeni znajo biti klerikalci. „Slovenec“ se poloti včasih, da ne more dovolj ogrditi uradništva, kamor spada tudi dež. predsednik, tu pa vidimo, kako lezejo z jezuitskimi obrazy zvesti „Slovenčev“ duhovniki glave klanjat „z dolžnim spoštovanjem“ in cinično govori škof: „Naše spoštovanje do Vaše visoke osebe je odkritosrčno.“ Videli bomo, kako „odkritosrčno spoštovanje“ bode, če se dež. predsednik ne bode kdaj zasakal po duhovniški volji. To bodo ropotali pri „Slovencu“ nad njim in ne bodo mogli dosti jasno povedati, da je uradnik hlapec ljudstva“. Za zdaj seveda je koristno in potrebno nastopiti s povešenimi glavami pred „hlapecem ljudstva“, bič pride pozneje na vrsto, če ne bode „hlapec ljudstva“ zadosti pokoren. Saj se poznamo!

— **Klerikalni deželni poslanci** igrajo prav klaverno vlogo, kajti kaže se, da niso nič drugega, kakor „Stimmvieh“. Se danes ne vedo pri čem da so, ali bodo prihodnji teden nadaljevali obstrukcijo ali jo opuste. Prijatelj našega lista je imel priliko govoriti s nekim klerikalnim poslancem in ga je vprašal, kaj da bo z dež. zborom. Ta poslanec mu je priznal, da ničesar ne ve, da se bo poslanecem šele povedalo kako in kaj da bo. Da poslanci ne bodo sklepali marveč, da se jim bo ukazalo kaj in kako da bo, je naravno, ker pri klerikalcih odloča škof. Z druge strani zopet šujemo, da je Šusteršič ves divji, ker se različni poslanci odločno upirajo obstrukciji. Zdaj govori Šusteršič samo še s Šokljeto, s drugimi poslanci sploh ne mara govoriti, jim ne pove ničesar in neče slišati njih mnenja. Iz prav verodostojnega klerikalnega vira smo izvedeli, da se je Šusteršič zdaj zaklel, da vrže pri prihodnjih volitvah tudi Detelo in Povšeta, nekateri drugi pa so bili že prej obsojeni na izgubo mandata. Kakor se vidi,

je klerikalni poslanec res usmiljenja vreden slovec; kar pomena se ž njim.

— „**Politična zrelost**“. Klerikalci se že pripravljajo na nove volitve. Dokaz tega je, da bodo z novim letom izdajali »Domoljuba« kot tednik. Dozdaj je bil »Domoljuba« za »Katoliško tiskarno« kresen vir dohodkov in duhovniki, ki imajo to tiskarno v rokah, so delali mastne dobičke. Tednik velja seveda veliko več kakor štirinajstodnevnik in če se klerikalci odločijo žrtvovati več tisoč kron, da bo »Domoljuba« tednik, jim mora voda že hudo v grlo teči in morajo biti v velikih stribih za volitve. »Domoljuba« je list, ki je izključno posvečen ponužnemu namenu našega ljudstva; politične nasprotnike pa pobija s lažmi in obrekovanji. Kdor hoče spoznati moralni nivo politikujoče naše duhovščine, ga najbolje spozna iz »Domoljuba«, katerega je preprosto ljudstvo navdalo karakteristično ime »Ležljuba«. Seveda bo iskal »Domoljuba« kot tednik le toliko časa, dokler bo klerikalci skrbeli za mandate. Namen mu bo, delati za »politično zrelost našega ljudstva«. Kako si klerikalci predstavljajo politično zrelost, o tem pač ni treba govoriti, najbolj politično zreli so jim tisti, ki kakor pravi backi brez lastne volje, brez lastnega prepričanja espljajo za duhovniki in se pokoravajo vsakemu njihovemu migljaju.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ma v torek dne 24. oktobra ob 5 uri popoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo s slededim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Poročilo o volitvi treh cenzorjev pri ljubljanskem zavodu avstroogrške lanke. 5. Volitev treh predlagancev za imenovanje sodnika-laika pri o. kr. dež. sodišču v Ljubljani. 6. Volitev enega člana v pridobinsko deželno komisijo. 7. Zbornični proračun za l. 1906. 8. Poročilo o dopisu odbora za prireditve mednarodne razstave za vojake in mornarice l. 1908 na Dunaju. 9. Poročilo o dopisu društva »Osterr. Orientvereine« glede razstave v Sofiji l. 1907. 10. Poročilo o dopisu bukovinske zbornice tičočem se prometa s živino. 11. Poročilo o nadruženosti tičočem se tiskarniških strojev in pomnoževalnih aparatov. 12. Samostalni predlog zborn. člana g. L. Fürsagerja zadevajoč poštni promet na Bledu. 13. Samostalni predlog zborn. člana g. I. Baumgartnerja zadevajoč dovolitev davčnih ugodnosti za nova industrijska podjetja na Kranjskem.

— **Klerikalno spletkarenje na Štajerskem**. »Slovenec« je navadno navdušen zagovornik sloga, ki vlada na Štajerskem. Ta sloga je taka, da se svobodomiselnost inteligence skoraj vselej ukloni duhovščini in da se skoraj vselej zgodi to, kar hočejo duhovniki. Sicer ne moremo trditi, da bi ta sloga posebno pospeševala razvoj slovenstva na Štajerskem in je dognana resnica, da je že mnogo naših ljudi pregnala v nemški tabor, ali v zvezi temu nismo mi nikdar poskusili te slege motiti, nego smo na pr. pri volitvah vedno podpirali oficijalne kandidate. Klerikalci se pač razvnamajo za to slogo in govore o njej z veliko navdušenostjo, ali kadar jim kaže, so takoj pripravljeni, da poteptajo narodno disciplino, ki je predpogoj vsake slege, samo da zadostijo svoji strankarski samopasnosti. Videli smo to pri zadnjih deželnozbornskih volitvah, ko je mariborski kaplan dr. Korošec na svojo pest nastopil proti oficijalnemu kandidatu, ko je král disciplino in spravi v nevarnost slogo med štajerskimi Slovenci in zdaj je taisti dr. Korošec zopet na delu, da si s kršenjem discipline in podiranjem narodne slege pridobi mandat pete kurije. »Slovenec« ga seveda podpira. »Slovenec« podpira vsako klerikalno intrigo, naj bo še tako obšesekodljiva. V dr. Korošcu vidi vsi pravice zastopnika tistega blaznega klerikalizma, ki do danes v slovenski javnosti na Štajerskem še

nima veljave. Dr. Korošec je zastopnik oznanjevala kranjskega klerikalizma med štajerskimi Slovenci in bi rad presadil ožindrano Krek-Šusteršičovo politiko na Štajersko. Sloga slovenska stranka na Štajerskem seveda ne more gladiti pota tistih politik, saj bi s tem sama razbila vladajočo slogo in sama sanetila raspor. Dr. Korošec želi raspor in zato poskuša s kršenjem narodne discipline dobiti mandat. Komaj je umrl Žekar bil pokopan, že je Korošec mobilisiral svoje ljudi in se proglasil za kandidata. Na roko so mu šli vneti priistači kranjskega klerikalizma, predvsem znani ultraklerikalci dr. Jančič, Kakor rečeno, je »Slovenec« na strani dr. Korošca in mu skuša pomagati z raznimi svijačami. Tako pravi, da na Štajerskem nimajo Slovenci skupnega političnega vodstva. To je očita neresenost. Združeni državni in deželni poslanci so pripoznali vodstvo štajerskih Slovencev. Pri splošnih volitvah postavljajo skupni močje, največjavnost in najuglednejši narodnjaki iz dotičnih okrajev kandidati, pri depolitičnih volitvah pa združeni poslanci dogovorno s skupnimi močmi. Korošec kandidira v peti kuriji, ki obsega skoro ves slovenski Štajer. Za tako obsaten okraj ni moglo kar čez noč postaviti kandidata. Treba je izvedeti mnenje iz različnih okrajev in vzpričo večkrat nasprotnih si interesov je treba mnogo preudarka, da se dobi kandidat, ki je vsem okrajem po volji. Korošec je prav to iskal in ne da bi koga kaj vprašal, je šel in se dal proglasiti za kandidata. »Slovenec« pravi, da so bili na dotičnem shodu močje iz enajstih občin. Kaj pa je to, če pride par moč iz enajstih občin, ko ima voliti čez 200 občin. Korošec si je izbral najklerikalnejše politično društvo na Štajerskem, da ga je postavilo za kandidata in račun, da se zdaj vsili tudi drugje. Njegovo druzno kršenje narodne discipline je obudilo veliko gorenje in s vseh strani dobivamo dopise, v katerih se odločno protestuje, da bi se voliti zastopnik kranjskega klerikalizma, dr. Korošec, za poslanca pete kurije. Za danes smo te dopise še odložili in smo se omejili na konstatiranje navedenih faktov, pridržujemo si pa pravico, da o tej stvari še kaj več povemo.

— **France Kadilnik**, starosta slovenskih planincev, slavi danes svojo osemdesetletnico. Iz dr. Oblakove knjige »Golica in Kadilnikova koč« , katero bi moral imeti vsak slovenski planinec, posnemamo ob tej imenitni priliki sledeče podatke iz Kadilnikovega življenja: Kadilnik se je rodil l. 1825 v Stari vasi pod Vidmom pri Krškem. Oče mu je bil krojač in pozneje gostilničar. Izučil se je v trgovini v Krškem in prišel mladi France v Ljubljano k Mayerju l. 1849, kjer je bil celih 12 let. Vzlic temu, da je obiskoval France Kadilnik le dvorazrednico, se je naučil vsled lastne pridnosti francoskega, angleškega in italijanskega jezika. V tej dobi je jel gojiti Kadilnik planinski šport. L. 1858. je prvič polezel na Stol, in od tega časa ga je navdajala vzvišena ideja planinstva z elementarno silo do zdajne pozne starosti. Smelo se lahko trdi, da ima 80 letni gosp. Kadilnik zahvaliti svojo žilost turistovski ideji, tisti veliki svoji ljubezni do večno lepe prirode, ki mu tli še danes v njegovem vedno mladem srcu. On je oče slovenske turistike in njegova neposredna zasluga je, da imamo danes tako razvito planinstvo. — L. 1861 je stopil Kadilnik v zvezo s trgovcem Dominikom, a je kmalu pustil to zvezo in se preselil v Kranj, kjer je vodil 3 leta Souvanovo trgovino, katero je prevzel pozneje g. Sajovic. Vrnivši se v Ljubljano, je vstopil pri trdnji Souvan ter deloval pri nji do l. 1874, ko je vstala banka »Slovenija« žalostnega spomina. Od l. 1882 pa je pri trdnji Souvanovi stalno ter deluje ondi vkljub visoki starosti še danes čil in zdrav. Odkar je l. 1865. poljubil prvič brado očaku Triglavu, vstala sta nerazdružljiva prijatelja. Nič manj kot 19 krat

je pozdravljal z njegovega temena slovensko domovino, »oblegel« ga je pa še večkrat. L. 1872. je spravi pod-se Velikega Kleka ter tudi popisal to svoje zanimivo potovanje v »Novicah« kakor še več drugih, — vse te spise tudi najdeš v gori omenjeni knjižici. Ni tu mesta, da bi naštevati vse vrhunce, ki jih je podjarmil naš France, saj bi morali naštet potem malodane vse vrhove slovenskih planin. Mi mu le najiskrenejše čestitamo k osemdesetletnici kot staremu našemu prijatelju ter mu ključemo: Na mnogaja leta!

— **O zadnjem shodu v Idriji**. V nedeljo 12 t. m. je sklicalo politično društvo »Jednakopravnost« v Idriji shod s edino točko sporeda: Za enako, občno, tajno in direktno volilno pravico! S tem shodom je hotelo društvo dostojno manifestirati za volilno pravo ljudstva, kar je gotovo v intenciji društva, ki sestopa delavske in spleh nižjih slojev koristu. Tako je tudi društveni govornik popolnoma stvarno omenjal razlogov, ki govore za uvedbo volilne prenosne in odtal gibanje za poperšnje rešitve tega vprašanja. V kolikor se je zadel strank, je rekel le, da socijalno demokratični poslanci niso v poslanski zbornici nastopili proti G-uču tako odločno, kakor se je po njihovi prejšnji obljubi samoglo pričakovati in da kar so si upali v Prag, si niso upali na Dunaju. Za njim pa so socijalno demokratični in klerikalni govorniki govorili samo o liberalnih in se prav malo ogrevali za volilno reformo, izjema v tem je bil samo sodrug Ivan Kokalj, ki je s. najzvarnejše govoril, samo posabil je, da se je društveni govornik savel tudi za enako volilno pravico. Ker je pa govoril Kristanov »Proteksijski« in klerikalci Anton Logar, bile so same denarčije; sploh te vrste govorniki niso smeli drugega, kakor vrči neke pubh sabavlje na idrijske liberalce. Ker je tako govorjenje pre sedalo pametnejšim in razodnejšim delavcem, jih je jelo več zapuščati zborovalno dvorano. Zato smo pa je to: Prvi socijalnodemokratični govornik je predlagal, naj današnji shod ne sklene nič, ker je slabo obiskan in se itak prihodno nedeljo vrši po socijalni demokraciji akhian večji shod, na kojem se bodo stavile resolucije. Ni še ta predlag prišel do glasovanja, ko je že A. Logar predlagal resolucijo, koje je prinesel javnosti »Slovenec«, in so bile menda soglasno vzprejete. Socijalno demokratična večina se je poklonila par klerikalcem in odtegnila svoj predlog. Sabejšega spridevala si pač idrijski socijalni demokrati niso mogli dati. Le tako dalje pod peto klerikalizma! In resolucije sam! Ne le, da bjejo v obraz vsaki svobodomiselnosti, se jim tudi na prvi pogled posne, da jih je sestavil klerikalce Logar. Vprašamo samo klerikalce, kdaj je še imel dr. Tavčar pri njih zaupanje (za to bi se pa tudi odločno zahvali, kakor vsak pošten slovec) zakaj mu torej izrekati nezaupnico! Š. bolj smešna je pa druga zahteva! Nezaupnica društvu »Jednakopravnost« radi »Slovenec« ga Naroda! O naivne klerikalne prisvode! Če je Vam štanje »Slovenskega Naroda« pod smrtnim grehom prepovedano, mielite, da potem tud svobodni ljudje tega ne smejo čitati. Verjamemo, da Vas preče, ker se »Naroda« tako odločno za vzema za delavske težnje, »Slovenec« pa se ne sme, ker so idrijski klerikalci prodali erarju »Napreje« pa ima še pramslo prostora za osebnne zadeve g. ravnatelja Kristana. Tako bi silno radi videli, da bi ne prihajalo uad 50 izvodov (je že nekaj!) »Slovenskega Naroda« v Idrijo, še nerajše pa vidite, da »Naroda« pač skoraj izključno o delavskih zahtevah, in je umevno, da je Vaša najpobožnejša želja, da bi to preprečili — no pa bo le pobožna želja navsilje enoglasni resoluciji, o tem ste lahko uverjeni! In kako se čutijo mogočne idrijski klerikalci, tudi »Slovenski Naroda« mora priobčiti proti sebi naperjeno resolucijo. Ali si je misliti večje politične otročaje od idrijskih klerikalcev! Občinski tajnik je po-

polnoma odvisen od njegovih gospodov. Kako zelo se motite klerikalci, občinski tajnik je polnoma ahoben, ker tak hoče in zamore biti, dokler svojo službo vestno in pošteno opravlja in ni slovec, ki bi uravnal svoje prepričanje po milostih od te ali one strani. Duševni sužnji so Brusovi pisarji v Idriji in še drugi! Omenjamo končno še, da je prav ta shod pckazal ves klerikalni švindl glede volilne pravice, sprejele so se resolucije proti osebam, za uvedbo volilne pravice pa nobene. Tako pa je tudi, klerikalcem ni za razširjenje volilne pravice ljudstvu, pač pa da morejo s to uničiti svoje nasprotnike. Po uvedbi enake volilne pravice se bodo sicer dvignili klerikalci do višine moči, a jih bo kmalu ljudstvo samo vrglo v prepač, iz kojega jim ne bo več vatajenja, kakor hitro bo ljudstvo spoznalo kake »ljudje« je dvignilo na prestol vladanja. Ljudstvo pa privedi do spoznanja klerikalcev, naj je naša najsvetejša narodna dolžnost.

— **Ljubljanski »Sokol«**. Sincob ob polu 9 uri se je vrtil v mali dvorani »Nar. doma« isredni občni zbor ljubljanskega »Sokola« Udeležba je bila ogromna. Zbralo se je kakih 250 Sokolov — to je števalo, kakršno še ni nastopilo na nobenem obnem zboru »Sokolov« in ki je jasno pričalo, kaka važnost se je pripisovala temu shodu. Na shodu so bili vsi mnogostevilno starejši člani »Sokola«, močje, ki dolgo let stoje v društvu, a posežejo v društvene zadeve le v najvažnejših trenutkih le pri najpomembnejših rešeh. Ta večer so prišli starejši bratje Sokoli v impozantnem številu in pokazali s tem, kako dobro umevajo važnost Sokolstva in kako jim je pri sreju prospeh ljubljanskega »Sokola«. Ero poročilo o zborovanju: Podstarosta dr. Vladimir Ravnihar odprvi zborovanje, pozdravi mnogobrojno došlo brate Sokole ter nadaljuje: Pooblaščen sem pa od brata staroste dr. Tavčarja, da isjavim, da njegova demisijsa ni posledica raznih dogodkov na zborovanju Slovenske sokolske zveze, temveč je odstopil, ker je še dolgo časa nosil v sebi namen odstopiti ter da je zgolj slučaj, ako je njegov odstop padel po zborovanju Zveze. Dalje me je brat starosta pooblastil isjaviti, da se on ni nikdar sšil na mesto staroste, temveč je slasti v zadnjih letih opetovano in resno izražal svojo voljo, da gre na to mesto moč, ki stoji v aktivnem sokolskem življenju; zagledal brat starosta s svoje strani umeva in odobrava nastop opozicije, ki hoče doseči ravno to, kar on sam želi in hoče. Valed tega naj aporočim tudi današnjemu zboru, da brat starosta s nobenim pogojem več ne sprejme mesta staroste v ljubljanskem »Sokolu«. Bratje Sokoli! Mesto staroste prvemu našemu sokolskemu društvu je zavzemal dolgo vrsto let moč, ki je bil ljubljanskemu »Sokolu« v čast in ponos. Brat dr. Tavčar ne potrebuje nobene zaupnice, a če izražam, da uživa br. dr. Tavčar kot naš starosta naše neomejeno zaupanje, tedaj naj s tem konstatujem le gojo dejstvo. Prvič je dr. Tavčar zasedel svoje mesto kot starosta v društvenem letu 1882/1883; od 19 oktobra 1895 pa je nepretrgoma nadeval našemu društvu. Nočem podrobno naštevati in navajati zaslug našega staroste, zadošča naj, ako omenjam, da je bil dr. Tavčar starosta v onih časih, ko se je bil ljut boj med novo in staro strujo, da je bil dr. Tavčar tisti, ki je vlival olje na razburkano valovje, da se je njemu posređilo, kar bi se morda nikomur drugemu, da je zbližal nasprotni si struji ter s tem preprečil razpad društva ali pa postanek novega društva poleg ljubljanskega »Sokola«. Zato smemo opravičeno nazvati dr. Tavčarja drugega ustanovitelja ljubljanskega »Sokola«. Nikakor dalje ni prezreti, da je dr. Tavčar kot član dež. šolskega sveta dosegel, da sme srednješolska mladina v naših telovadnicah telovaditi pod nadzorstvom naših vaditeljev. Končno naj se spominjam le še dru-

gega slovenskega vsesokolskega zleta, ko je br. dr. Tavčar reprezentiral slovensko Sokolstvo tako, da smo stali popolnoma enakovredni na strani češkega Sokolstva. Vse to je ljubljanski »Sokol« vedel ceniti po pravi vrednosti s tem, da je pred dvema letoma brata starosta z velikim navdušenjem povadignil med naše častne člane. Slovesno pa konstatujem, ker je hotel br. dr. Tavčar konstatirano imetina zborovanju Slov. sokolske zveze, da dr. Tavčar ljubljanskega »Sokola« nikdar ni izrabljaj v politične svrhe; ravno tako slovesno pa sem upravičen konstatovati, da, če se je proti dr. Tavčarju dvignila v društvu kaka opozicija, se to ni zgodilo iz političnih nagibov, temveč iz povsem stvarnih razlogov. Končam naj, bratje Sokoli, a trditvijo, ki nam ostane neizbrisna v srcih naših, da si je brat dr. Tavčar v zgodovini slovenskega Sokolstva postavil spomenik sere pravega. Zato naj velja prvi moj »Na zlatu« bratu dr. Tavčarju! — Po dvorani so po teh besedah zazrili urnebesni klci »Ž. v. dr. Tavčar!«, ki so se ponavljali nekaj minut. Ko je nastal mir, je bivši tajnik brat dr. W. discher predital naslednjo izjavo bivšega načelnika brata dr. Murnika: Bratje Sokoli! V dolžnost si štejem, da Vam pojasnim, zakaj sem odločil načelnitvo ljubljanskega Sokola. Kakor veste, me je občni zbor »Slov. sokolske zveze« izvolil za zveznega načelnika. Izvolitev sem odklonil, ker sem začel, da se mi s soglasno izvolitvijo izreka samo priznanje moje dobre volje na telovadnem strokovnem polju, ne pa tudi pravo, resnično, zaupanje v načelnika — Sokola. Po občnem zboru sem se docela o tem prepričal. Izid volitve zveznega staroste se sedaj slika bolj ali manj jasno kot nekaka zmaga »neke mlajše generacije, ki hoče popolnoma upravičeno zastopati demokratsko strujo« v Sokolstvu, kot nekaka zmaga »Sokolov demokracije«, resničnih bratov, — pisalo se je, da se je moja kandidatura »smatrala vobče kot političen eksperiment in se je zato odklonila,« pa zopet, da mi je bila kandidatura »sugerirana od druge strani« itd., z drugimi besedami očita se mi nedemokratične, nebratske, nesamostojne, izkratke mokolako mišljenje, oziroma postopanje. Svoje kandidature za zveznega staroste sicer nisem izprožil sam. Odločao pa moram zamikati, da mi je bila od kod sugerirana. Pač nisem rad kandidiral, ali odločil sem se za kandidature docela iz lastne volje. Odločilne je bile za me, da so se pojavila glede kandidature br. dr. Ravniharja zelo protivna mnenja, taka, da se mi je videl položaj Sokolstva zelo resen; čim bližje je bil dan volitve, tem jasnejše mi je bile, da prvi Sokolstvo krizi nasproti. Kriza je v resnici nastala — toda ne radi moje kandidature, temveč vkljub njej. Preverjen sem popolnoma, da bi bile prišlo do razpora, tudi če bi ne bil kandidiral jaz. Prav zato, da razpor preprečim, sem sprejel kandidaturu, izproženo od večine odbornikov ljubljanskega »Sokola«, češ, da v tem kritičnem položaju edino moja kandidatura ne more nikoder zadeti na utemeljen odpor. Žal, da pred občnim zborom niti slutit nisem, da sem v obeh večine delegatov le telovadni učitelj, ne pa brat, Sokol pravega sokolskega mišljenja. Ne morem dvomiti sedaj, da tako mnenje o meni prevladuje v slovenskem Sokolstvu. Saj se je bilo bolj ali manj jasno izrazilo v listih, o katerih doslej nimam povoda dvomiti, da izrekajo mnenje večine zveznega občnega zbora. Vsi pa, ki poznate pravo sokolsko delo, veste, da se telovadec-načelnik ne da ločiti od Sokola-načelnika. Telovadna stroka in sokolska vzgoja sta tako tesno zvezani, da se ne dasta ločiti. Kdor pa je označen ali pa samo osumljen, da ni sokolskega mišljenja, da ni imel sokolskih namenov a svojo kandidaturu za starosta, ta ne more imeti res-

— **Dalje v prilogi.**

aišnega zaupanja, da bo kot načelnik opravil pravo sokolsko delo, da bo v pravem sokolskem duhu vodil vadiateljstvo in sploh sokolstvo slovensko. Ne vem, če tudi v ljubljanskem Sokolu, ki me mora pač najbližje poznati, vlada slabo mnenje o meni. Toda nekaj drugega je še: ljubljanski Sokol je pred esnovno sokolske zveze imel najvažnejše mesto med slov. sokolskimi društvi, obdrži ga pa tudi v bodoče: najmočnejše društvo je, skoro petino slovenskega sokolskega člena ima, v slovenskem središču je. Naravno je, da če kdo, mora načelnik ljubljanskega Sokola tudi v zveznem vadiateljskem zboru in v zvezi sploh biti na glasu pravega Sokola. Ne dvomim, da takega glasu tu nimam, zato pa tudi ne smem in ne morem zastopati ljubljanskega Sokola v zveznem vadiateljskem zboru. Zategadelj odlagam tudi načelništvu ljubljanskega Sokola in stopam v vrste Sokolov-prostakov, npajoč, da vsaj v ljubljanskem Sokolu veljam še kot brat! Na zdar! Brat dr. Kokalj stavi nato sledeči nujni predlog. »Jutri 21. t. m. obhaja starosta slovenskih turistov brat Kadilnik svojo 80letnico. Mnogim ni znano, da je bil Kadilnik 43 let član ljubljanskega »Sokola« in da je prva leta vedno aktivno nastopal. Bi je tudi 6 let podstarosta. Govornik predlaga, da danes izredni občni zbor podeli bratu Kadilniku čast in dostojanstvo častnega člana, kar bo naša hvaležnost in priznanje njegovega dolgoletnega požrtvovalnega narodnega mišljenja in delovanja. Kadilnik je pravo narodno zavest hranil vse svoje življenje. Predlog je s tem utemeljen, nujnost pa v tem, da obhaja že jutri brat Kadilnik svojo 80letnico in je danes najlepša prilika, da mu izkažemo zasluženo čast. Predlog je bil soglasno z velikim odobravanjem sprejet. — Zborovalci so prešli nato na dnevni red, ki je obsegal volitev staroste, načelnika in šesterih odbornikov, ker so vsi ti odstopili. Najprvo se je vršila volitev staroste. Brat Rudolf Vesel je kot poročevalec zaupnega sokolskega shoda prejšnjega dne poročal, da je zaupni shod šel izvedeno, da se dr. Tavčarja zopet izvoli za starosta. Zato predlaga govornik, da se voli dr. Tavčar per acclamationem za starosta. Dolgotrajno, vihrano ploskanje je sledilo tem besedam kakor tudi navdušeni klici: »Živio doktor Tavčar!« Brat Rohrmann je k predlogu brata Vesela govoril sledeče: Pri sinočnjem prav dobro obiskanem zaupnem shodu razbistriili so se pojmi tako, da bi se lahko reklo vodo v Savo nositi, ako bi hotel kdo izmed nas starejših »Sokolov« mladčurju, ki se je pojavila, prepričati o našem stališču kot pravem in nesprotno nas o njihovem Z ogromno večino — da skoraj soglasno — se je snoči v celoti zaupnica odstopivšemu bratu starosti dr. Tavčarju. Poudarjale so se mnogostranske zasluge brata staroste, ki si jih je pridobil kot mnogoletni starosta in kot navaden »Sokol« tekom celega četrdesetletja. Jaz hočem danes le dva momenta omeniti. Njegova največja zasluga je oster nastop v deželnem šolskem svetu s klerikalnimi kolegom Kržičkom in Lesarjem in nemškimi referentom radi od letih poustvarane prepovedi, da ne bi smela naša srednješolska mladež pod v dstvom naših vadiateljev v sokolski telovadnici telovaditi. Vedna mu slava za ta korak! Nič manjše zasluge pridobil si je pa tudi, da se ni Sokol udeležil sprejema našega zelotskega škofa, ki je prinesel toliko zla v našo ubogo deželo. Dostista ti dve zaslugi, da mi ni treba drugih omenjati. Predlagam formalno: 1. da se odstopivšemu bratu starosti dr. Tavčarju votira neomejena zaupnica Sokolov, zbranih na današnjem izrednem občnem zboru in 2. da se odstopivši starosta dr. Tavčar zopet izvoli za našega starosta in sicer per acclamationem. Podstarosta dr. Ravnihar je dal vsak predlog posebej na glasovanje. Prvi predlog je bil sprejet s popolnim ploskanjem in naviharajimi »živio« klici. Po starosti je komitiral, da je občni zbor izre-

kel soglasno dr. Tavčarju neomejeno zaupanje. Za predlog, naj se voli dr. Tavčar s akklamacijo, je glasovala ogromna večina Sokolov, kar je pokazalo protiglasovanje, pri katerem je le mala peščica glasovala soper to, da se voli starosta s akklamacijo. Med tem glasovanjem je za trenutek nastalo veliko razburjenje, ki pa se je kmalu poleglo. Zdaj se je oglašil za besedo brat dr. Triller, ki je dejal, da je današnji občni zbor pokazal, da je resnično nastala kriza v ljubljanskem Sokolu in prav je pisal »Slovenski Narod«, da je od načina rešitve te krize odvisna prihodnost ljubljanskega Sokola. A ta kriza je samo sad nesporazumljenja. Govornik je izjavil, da je glasoval za oba Rohrmannova predloga, ker je prepričan, da bi ne bilo bolj črne nevalečnosti, kakor bi bila, če bi se dr. Tavčarju ne izrekla sijajna zaupnica. Dr. Tavčar se je že štiri leta branil z vsemi silami mesta staroste, a mi smo ga toliko časa prosili in prosili ter rotili, da ga je naposled zopet sprejel, a vselej z izrecnim poudarkom, da je to zadnjičrat. Da smo dr. Tavčarja vedno znova in vedno proti njegovi volji izvolili, je bilo vzrok neomejeno zaupanje, katero goji vsak ljubljanski »Sokol« napram njemu. (Burno pritrdjevanje.) To zaupanje se je pokazalo tudi danes, ko so vsi bratje brez izjeme soglasno glasovali za zaupnico. Predlaga se zopetna izvolitev dr. Tavčarja. Povem vam, da dr. Tavčar izvolitve na noben način ne sprejme in pod nobenim pogojem. Da se pa morilna kriza poravna, predlaga govornik drugo rešilno pot in pravi, obrnivši se k dr. Murniku: Vso krizo imaš v rokah ti, brat dr. Murnik. Taki zaslug za slovensko telovadbo nima nihče drugi kot le ti, dr. Murnik sam. (Burno pritrdjevanje in navdušeni klici: Živio dr. Murnik!) Ako si bil zadnjič na ustanovnem zboru »Slov. sokolske zveze« pri izvolitvi v manjšini, krivi so tega različni zunanji oziri, ki pa tvojih zaslug za slovensko sokolstvo ne morejo otemniti ali zmanjšati. Dr. Murniku se je zgodila velika krivica s tem, da ni bil izvoljen za starosta »Slov. sokolske zveze«. A govornik mu kliče: Pozabi na vse to, vodi ti slovensko sokolstvo po njegovih potih! Stori tako, kakor je storil nekaj starček Raič, ko je odložil svoj mandat. V ptujskem »Narodnem domu« je dobil neomejeno zaupnico za svoje izredne zasluge za slovensko stvar, dasi na smrt bolan, se je udal zahtevi, naj ostane poslanec in je vzkliknil: Če treba, grem za narod v Dravo. Ravno tako stori ti, brat dr. Murnik. Ker dr. Tavčar noče sprejeti ponujane mu mesta staroste, imamo za njegovega naslednika dr. Murnika, ker le po njegovi zaslugi se je ideja slovenskega sokolstva tako razširila in se je sokolstvo razvilo in povzpelo na sedanjo stopnjo. Slovenski sokolski armadi naj koraka na čelu ljubljanski »Sokol« kot nekaj francoska garda na čelu francoske armade. A vodi naj ga dr. Murnik, ker dr. Tavčar ne sprejme več mesta staroste, pa naj ga še tako prosimo. Imamo edinega dr. Murnika, ki more biti vreden naslednik dr. Tavčarju in neomejeno zaupanje mu izkažemo s tem, da ga izvolimo za starosta, a to samo zato, ker dr. Tavčar ne sprejme več tega mesta. Dr. Ravnihar pravi, da se je misel, predlagati dr. Murnika za starosta ljubljanskega »Sokola«, porodila v njegovi glavi. Naj se dr. Murnik izjavi glede tega predloga, če sprejme kandidaturu, in naj pritrdi občni želji in prošnji. Brat dr. Murnik izjavi: Po vsem tem, kar se je zgodilo in kar se danes godi, ne vem, kje je moje pravo mesto. Ne maram odločevati sam, morda se zopet zmotim. Odložite, bratje Sokoli, sami. Kjer mislite, da je moje mesto, tam bom pa deloval. (Viharno ploskanje in burno odnuevljivo klicanje »Živio Murnik!«) Svoji izjavi je dodal brat dr. Murnik še to-le: Na svojem stališču, objasnjenem v prečitani izjavi, pa moram seveda vztrajati toliko časa, dokler ne dobim zadovoljjujoče izjave od strani kompetentne za to. Sokolstvu moram žrtvovati vse, samo svoje sokolske časti ne. Podstarosta brat dr. Ravnihar izjavi, da predsedstvo Sokolske zveze ni neoficijalno niti neoficijalno v nobeni stvari

z onimi očitki. Brat dr. Murnik je vzel to izjavo v vednost in se je z njo zadovoljil. Nato je prišel na glasovanje predlog, naj se izvoli dr. Murnik za starosta. Predlog je bil sprejet soglasno, z največjim navdušenjem. Ko je podstarosta dr. Ravnihar proglasil, da je izvoljen dr. Murnik, so zbrani Sokoli priredili novemu starosti velikanstvo ovacije, ga dvignili na rame in gromovito so doneli po dvorani klici »Živio Murnik!«. Starosta dr. Murnik prevzame predsedstvo ter se zahvaljuje za vse to preserčno zaupanje, sprejema izvolitev in obljublja, da bo po vseh svojih močeh težil za tem, da dobro izpolni svoje novo mesto. A pri tem ne bo nič manj kakor doslej posvečeval vso svojo pozornost imenitnemu našemu vzgojevalnemu sredstvu — sokolski telovadbi. Za načelnika je bil na predlog vadiateljskega zbora izvoljen brat Bojan Drenik, katerega so navzoči burno pozdravili in mu živahno ploskali in ki je obljubil, da bo vedno hodil pota svojega učitelja dr. Murnika. Vršila se je na to volitev šestih odbornikov. Volilo se je po listkih. Oddanih je bilo 212 glasov, ki so bili vsi veljavni. Izmed teh jih je dobil Rudolf Vesel 206, dr. Kokalj 120, Hinko Lindtner 119, dr. Windischer 114, M. Prelovšek 113 in Janko vitez Bleiweis 112. Ti so bili izvoljeni z absolutno večino glasov. Brata dr. Kokalj in Vesel sta nova v odboru, ostali štirje so bili že prej v odboru, pa so odstopili obenem z dr. Tavčarjem in dr. Murnikom. V manjšini so ostali: dr. Fran Novak s 93, dr. Oražen, Kavčič in Klemenc vsak s 86, dr. Milan Hribar z 59, Novak Alojzij s 22 glasovi, nekaj glasov se je razcepilo. V imenu telovadcev je čestital brat Medic dr. Murniku na izvolitvi za starosta. Ker se nihče več ne oglasi za besedo, zaključuje starosta dr. Murnik občni zbor in se zahvaljuje bratom Sokolom za tako impozantno udeležbo. Kar pomnim jaz in morda pomnijo od mene starejši bratje, še ni bilo take udeležbe na kakšnem občnem zboru našega društva. Vkljub mnogim letom, kar obstoji ljubljanski Sokol, je še vedno mlad in poln krepkega življenja. Naj tudi dalje procvita in z njim vred procvita in se krepi vse slov. sokolstvo ter nosi tisti sad, ki ga je dolžno narodu slovenskemu. Na zdar! — S tem je bil občni zbor končan in je poravnana in rešena kriza.

Ljubljanski Sokol je, kakor poročamo obširneje na drugem mestu, na svojem večerajšnjem občnem zboru izbral starosta slovenskih planincev brata Franca Kadilnika soglasno za častnega člana. Deputacija, sestojeca iz bratov: dr. Kokalj, dr. Murnik, dr. Ravnihar, Pavel Skale in dr. Windischer, je danes dopoldan obvestila dišnega jubilaranta o večerajšnjem sklepu društva. Brat dr. Murnik je v prečrtnih besedah poudarjal zaslužnost brata Kadilnika ter mu sporočil čestitke društva ob osemdesetletnici. Slavljenec brat Kadilnik se je s toplimi besedami ročnih oči zahvalil deputaciji.

Odlikovanje. Kontrolor mestne hranilnice g. Anton Tratešnjak, ki je zastopal »Slov. Matice« pri otvoritvi srbskega vseučilišča, je dobil red sv. Save III vrste.

Poštna vesti. Poštanjem I. razreda so imenovani poštariji II. razreda: Rajmund Tamegger v Novi gori, Anton Tavčar v Ribnici, Benjamin Battestin v Lovrani pri Opatiji, Josip Poka pl. Pokafalva v Žužemberku, Karel Huth v Zagorju, Ivan Miani v Ogleju in Miroslav Lah v Tolminu. Poštarija II. razreda Zožija Valenčič je premeščena v Ilirsko Bistrico. Poštna ekspedientinja Marija Hribar je dobila službo v Tupalčah.

Učiteljska vest. Absolvirana učiteljska kandidanta gđ. Marija Kalin je imenovana za provizorično učiteljsko mesto v Breznici pri Radeljici.

Slovensko gledališče. Iz pisarne »Dramatičnega društva« se poroča: Danes, v soboto se igra noviteta »Bratje sv. Bernarda« — torej na predvečer otvoritve kranjskega deželnega zbora se poje tretjič noviteta velika ruska opera P. Čajkovskega

»Pikova dama«. — V petek, dne 27. t. m. pa se uprisoni noviteta veseloigra »Detektiva«. — V nedeljo, dne 29. t. m. sta dve predstavi in sicer popoldne »adniti« v tej sezoni komična opera »Car in tesar« ob snižanih cenah kot ljudska predstava; zvečer drama »Bratje sv. Bernarda«.

»O domu in šoli«. Kako velikega izobraževalnega pomena so poljudna predavanja, h katerim ima vsakdo pristop, je splošno znano. V svesti si tega, prireja »Splošno slovensko žensko društvo« že vsa leta svojega obstoja zanimiva ter poučna predavanja, ki so bila doslej še vedno jako dobro posrejena ter je vladalo sanje splošno zanimanje. Kakor smo že javljali, bo prvo predavanje »Splošnega slovenskega ženskega društva« v nedeljo 22. t. m. in sicer kakor navadno v veliki dvorani »Mestnega doma«. Predaval bo že od lanskega leta znani dr. Valentin Korun »O domu in šoli«. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstop prost in vsakomur dovoljen. Oposrjamo pa slasti starše, gg. profesorje, učitelje in učitelje na to vlezanimivo predavanje!

Vnet katehet je oni na prvi mestni deški ljudski šoli v Ljubljani. O njem se nam poroča, da prepušča otrokom, da bi hodili mimo Prešernovega spomenika ter jim zabijajo, naj ne gledajo muze na pesnikom. Po mnenju vsakega pametnega človeka, ki ga še ni oslepil fanatizem naših klerikalcev, dosega tako ravnanje katehetovo ravno nasprotno uspehe, kot jih namihlja za sveto čistost vneti veroučitelj. Otroci šole po tem prihajajo na misli, katere so jim doslej tuje in smatrajo za pregrešno marsikaj samo zato, ker jim njihov katehet vbije v glavo, da je greh. Taka pedagogika pa je napačna in naj jo podpirajo sami papeški izreki. Naj dotični katehet poučuje marljivo pravi krščanski nauk in naj ne napeljuje otrok k slabemu z brezmišelnim gredjem Prešernovega spomenika. Sicer pa naši duhovni gospodje niso taki strašni sovražniki Prešernove muze, kadar mislijo, da jih nihče ne opazuje. Treba je gledati n. pr. le častite brate frančiškane, ki pohajajo v lemenat. Skriti pogledi uhajajo mimo Prešernove sohe do prekrasne muze in oko osamelega mladega moža se tajinstveno zažari, obdujujoč prelepi kip in dovršenost umotvora... Nepopoln življenjski svet je le naš škof, ki se vozi čez mesarski most na kolodvor, dočim je do 10. septembra t. l. drdrala njegova kočija vedno le čez frančiškanski most. Slepim seveda ni pomagati in kdor v temi gazi, vidi najčistejšo belo barvo črno in ostančno.

Telovadba in klerikalci. Pred kratkim je prinesel »Slovenec« vest, da so vodilni krogi klerikalcev na Moravskem zahtevali od deželnega šolskega sveta, naj prepove moravskim učiteljem sodelovati pri sokolskih društvi, češ, da spodbujajo sokolska društva vero, pravost in t. d. Češka sokolska zveza je seveda dala nato primeren odgovor. Postopanje moravskih klerikalcev ne more nikogar presenetiti. Saj so zadnja leta tudi pri nas napačili sokolstvo, dasi se ni vtikalo v polletiko klerikalci so bili v tem oziru vse veke in vsa stoletja in povsed enaki. Ze pred Kristusom govori sveto pismo (glej prevod Mohorjeve družbe druga knjiga Makabejcev) o nekem Jazonu, ki je hotel ustanoviti v Jeruzalemu vezbašišče in telovadno učilnico. V vezbašiščih (gimnazijah) so se odrasli pogani vadili raznih telesnih vaj; v telovadnih učilnicah (tebrijah) so se pa mladeniči učili takih vaj. Ker so se navadno vadili popolnoma neoblečeni, so izgubili pri tem baje vso sramežljivost. Jazon se je celo napraviti blizu templja pod gradom predznil vezbašišče in najlepše mladeniče devati v »nesramne« prostore. To nevarno in ptuje obnašanje se pa ni le začelo, marveč je rastle in se pospeševalo vled neizrekljive in nečuvne hudobije »brezobrazne« in neduhovskega Jasena; duhovniki potem že niso marali za službo pri oltarju, marveč so zaničevali tempelj; zanemarjali daritve in hiteli udeleževati se borilnih iger in tekmovalja v njih in metanja v tarčo. Domačih časti niso nič čislali, le grška odlikovanja so se jim zdela najboljša. Tako poroča prevod svetega pisma ki ga izdaja Mohorjeva družba. Radovedni smo, kako je opisan v letobjnih knjigah 2. vesokolski shod v Ljubljani. Jazona so farizeji — judovski klerikalci — pregnali, da je zapustil nevhaležno domovino in bežal k Likedencem. Farizeji so spoznali, da utegne provzročiti telovadba prevrat v judovskem narodu in zato so storili vse, da so ta pojav udušili. In to isti pojav vidimo v celni zgodovini in pri vseh narodih. Tam je telovadba zatrla kakor na Ruskem do sadnjega časa, kjer imajo vzgojo mladine v rokah neprijatelji laži in privrženci teme, ki neradi vidijo, če je narod sveden, če misli in dela. V celnem narodu se po bitki na Boli gori prišli do moči njegovi stari sagrisni sovražniki jezuiti in drugi meni-

hi, ki so s pomočjo vojaštva, nabranega iz celega sveta, narod držali na udu. Sele Tyrš je dvignil zastrašeni češki narod in mu pokazal oživljaljoči vir češke moči in sile. Dal je Čedom telovadbo. Tudi na Nemškem so proglasili očeta nemških turnarjev za državi in cerkvi nevarnega demagoga, ki pohujšuje mladino. Proganjali so ga reakcijonarji, in ga obsodili leta 1824 na dveletno ječo na trdnjavi. Zato bo tudi jasno, zakaj je »Slovenec« napadel tako nesramno žensko telovadno društvo, zakaj napada sokolstvo in njega voditelje. Toda veseli se prezdodaj. Klerikalci pa nikdar uvajali niso in ne bodo telovadbe, ker jih je strah pred njo; če bodo pa začeli, si sami prerežejo vrat. Duhovščina je bila vedno zaklet sovražnik telovadbe in je zaklet sovražnik vseh tistih, ki delajo za razvoj iste med slovenskim narodom in stoje na čelu sokolskega gibanja.

Večna fehtarija. V »Našem Domu« beremo tole nesramno fehtarijo, pod katero je podpisan »Frančiškanski samostan v Mariboru«: Naša dolžnost nas veže, da spet nekaj omenimo o naši Marijini cerkvi v Mariboru. Kar smo zaupali, smo dosegli: Že imamo v cerkvi nov altar in prestol za čudodelno podobo Matere Milosti, ki se nam zelo dopada. Ker je vsa stavba bila že v začetku sv. Antonu Pad. in sv. Filomeni v posebno varstvo izročena, sta oba čudodelna svetnika dobila v novi cerkvi vsak svoj altar — vendar še tema manjka lepih nastavkov. Te nastavke hočemo kakor hitro mogoče poskrbeti. Enako mislimo na nov sv. križev pot, če nas naši družniki s svojimi prispevki ne zapustijo. Ker naša družba šteje blizu 66 000 udeležencev, nam veliko pomagano, če bi družniki vsaj še enkrat v življenju svojo dolžnost (?) storili. Čm zvestejši so v svojih milodarjih, tem hitreje bomo napredovali v kinžanju cerkve Matere Milosti. Nove družnike še vedno radi sprejemamo. Ta fehtarija je že do skrajnosti nesramna. Toliko tisočakov in tisočakov so že izprešali tolsti frančiškani iz slovenskega ljudstva za svojo cerkev v Mariboru, vedno so kaj novega potrebovali in vselej se je odprl radovoljno močnjček slovenskega kmeta in odrinil zahtevano svoto. A še ni zadost. Treba je novih nastavkov za čudodelna svetnika sv. Antona Padovankega in sv. Filomeno, treba je novega (seveda lepega) sv. križevega pota. Vse to se lahko zgodi, če družniki vsaj še enkrat v življenju store svojo dolžnost. Mi pa mislimo, da ni ravno potrebno, da bi družniki izvrševali svojo dolžnost, ki obstoja samo v vednem pševanju. Frančiškani, ki se odlikujejo po silni bistrornosti, naj lepa nastavka za sv. Antona Pad. in Filomeno ter novi križev pot izroče v posebno varstvo teh svetnikov in kmalu bodo imeli, kar žele imeti, saj so doslej delali tako in srečno so vse dobili, kakor pripovedujejo zgoraj v svoji novi fehtariji. Sicer pa ta beračija dokazuje, kako je štajerski kmet vkovan v katoliške verige. Tako hudolast so zveržili frančiškani in glavo lahko stavimo, da se bo na te limanice usledilo toliko ptičev, da bo njih perje popolnoma zadostovalo za nabavo novih potrebnih reši frančiškanske cerkve v Mariboru. Vsaj še enkrat v življenju! Potem pa nikoli več! Kako se to lepo sliši iz posvečenih ust bogatih frančiškanov!

Slov. pevsko društvo »Slavec« priredi v nedeljo dne 5. novembra zabavni večer v areni »Narodnega doma«.

Odlikovanje. Kakor ju-jemo, bil je gosp. Anton Presker zopet odlikovan s zlato kolajno in križcem v Londonu.

Cerkve v nevarnosti. Nova cerkev, ki jo zidajo Salesijanci na Rakovniku, je v nevarnosti. Oboki so popokali, a ne more se še vedeti, kaj da bo. Tista pesem kot povsod, kjer zidajo cerkve v lastni režiji.

Cerkniški kaplan vulgo »Bokar« je začel zadnji čas v polni meri delovati v nekristovem smislu. Njemu ni mar ljubezen do bližnjega, ne večje ga bratavska ljubezen, ne ravna se po besedah, ki jih oznanja raz priknico, temveč krade svojemu bližnjemu čast, poštenje in vsakdanji kruh. Svetujemo »Bokarju«, naj preneha s tem svojim »delovanjem«, sicer bomo primorani napisati o njem marsikaj lepega, kar mu brižas ne bo preveč všeč. Zatorej pamet, fant!

Piščilo za narodno izdejstvo. Peter Rozman na Jesenicah je straten klerikalec in kakor že znano, se je z župnikom Zabukovcem zvezal z odrotnimi Nemci. Agitiral je na vse kriplje povsod in vselej v prid Nemcem, zlasti pa še ob prikriti volitev jeseniških častnih občanov. Rozman je imel dobro službo v nemški tovarni na Savi. Pred kratkim se ga

odolovali in na njegovo mesto je prišel komaj v tovarno došli Prus. V zahvalo za to, da se je trudil Rozman za politične koristi nemštva, so ga Nemci bacnili iz svoje službe. Tako je plačilo narodnim izdajcem!

— **Zabavni večer** bo v nedeljo, dne 29. oktobra t. l., v salonu g. Janka Trauna na Glinah. Sponzor: I. »Strupe«. Veseliga v 2 dejanjih. II. »Vaški skupuh«. Igra v 2 slikah. Po predstavah prosta zabava in ples. Vstopnina: Sedeži I. vrste 80 vin., II. vrste 60 vin., III. do X. vrste 40 vin., stojišča 20 vin. Začetek ob 6. uri zvečer.

— **Centralo Leykam** pa-pirnice na Dunaju vprašamo, ali je župnik Brenceta iz Preske pravico imeti v tovarno vsak čas, kadar hoče. Po tovarni deli potem delavcem cigare, slanino in denar za šnops. Potem pa pregleduje po delavskih predalih, kaj kdo bere, da se prepriča, če nima kateri delavec liberalnih listov. Ali ne velja napis »Prepovedan vhod« tudi za župnika Brenceta v Preski?

— **Vinski sejem** v Krškem. Tudi za ta sejem, se kaže prav veliko zanimanje. Prijavilo se je mnogo gostilničarjev in vinotičarjev, ki do-spejo že v sredo v Krško. Za prenočišča je vse preskrbljeno; dotičniki, ki ne dobe prenočišča v hotelih, naj se zglase pri županstvu. Na predvečer t. j. v sredo, bo pri gospodu Gregorju koncert. Sejem se prične v četrtek, dne 26. t. m. ob 9. uri dopoldne. Drugi letošnji vinski sejem bo v drugi polovici novembra ali v prvi polovici decembra.

— **Požar** je uničil 17. t. m. poslastiku Ivanu Bizjaku v Hrašah pri Ljubljani. Še, napolnjeno s senom in krompirjem, rešeno je 1600 kron, zavarovalnine pa 1000 K. Ogenj je zanetil brez dvoma hudobna roka.

— **Ponesrečili**. 18. t. m. je stal 39letni Jožef Slezko iz Zapuž pri Vipavi na neki skali. Skala se je odtrgala in Slezko je tako nesrečno padel, da je že par ur umrl.

— **V rabeljskem rudniku** je raztrgal strel 23letnega rudarja Kravanič, doma iz Primorja.

— **Tatovi preoblečeni** v redarje. V Trstu sta dva neznanca tatova, preoblečena v redarje, prišla v neko stanovanje vžiti hišno preiskavo, ko slučajno ni bilo stanovanca doma. Le energičnemu nastopu oddajalke sobe se je zahvaliti, da sta morala tatova oditi praznih rok, seveda sta se pred odhodom zagrozila, da napadita oddajalke situacijo.

— **Škropilnik pri vratih** franciškanske cerkve je bil včeraj, kakor se je prišla pritožiti neka gospa poln krvi. Tudi v nedeljo je bila v škropilniku čisto krvava voda in se sumi, da je ta nesnažna voda ves teden ostala v njem, ne da bi se kdo pobrigal, da bi jo odstranil. In s tako »blagoslovljeno« vodo se škrope verniki!

— **Redek slučaj**. Gosp. žel. oficijal Fr. Ks. Podkrajšku je na domačem vrtu zrasel ogromen peteršilj. Oči korena do vrha meri 90 cm, dolžina korenova meri 42 cm, obseg pod kono pa 23 cm. Rastlina tehtala 125 kg.

— **Presenečen tržaški tat**. Delavec Ivan Rehar, rojen 31. grudnia 1886. leta v Trstu, pristojen v Trebeljevo, je včeraj posestil v nekim svojim, dosedaj še neznanim »sotrudnikom« Ljubljano. Ker je šel, in moglo tudi že sam katerikoli sodeloval pri predrznih tržaških tatvinah, je hotel tak »sistem« vpeljati tudi v Ljubljano, a se mu je že prvi pokuš tako izjalovil, da je prišel v »konkurzo«. Prvi naskok sta napravila s tovarišem na trgovino gospoda Matije Suppana na Dunajski cesti št. 6. Rehar je šel v loka, tovariša pa je pustil na ulici na straži. Ko je namreč šel skozi ob polu 10. uri gostilničar gospod Jakob Bevo, ki ima v isti hiši svojo gostilno, po veži v Franciškanske ulice, je opazil, da je v Suppanovi prodajalni ljud. Ker se mu je zdelo to sumljivo, je postal na vžnem pragu in začel premišljovati, kaj naj bi to pomenilo, kajti kolikor je njemu znanega, ni o tem času bilo nikoli nikogar domačih v Suppanovi trgovini in baš to ga je spravilo do pomislekov. Trenotkoma skočil nekdo iz trgovine skozi okno v Franciškanske ulice in začne teči, kar so ga neale noge proti hotelu »Unione«. G. Bevo je bilo takoj vse znano, kaj je pomenila ljud in si ni prav nič pomišljal, ampak se zapodil za tatom in ga res srečno kmalu zgrabil za ovratnik. Na pomoč mu je potem prihitel še prevoznik g. Jožef Pukelstein. Ni pa trajalo dolgo, ko je tudi nadstojnik Gorjšan razdal za novico in tudi ta pritekel »počastiti« tujega gosta s tem, da ga je ukinil in od-nal v zapor. Žal, da je med tem časom Reharjev komplice že odnesel na varno peto. Pri Reharju so dobili 24 K denarja, za 27 K 10 vin. kol-kov in različnih pisemskih znamk, kar je vse skupaj pokradel g. Suppanu. Dobilo se je pri njem tudi

dieto in vitrih. Aretovanec je bil še 12krat zaradi raznih deliktov kazno-van in ima še Trst tudi prepovedan povratek. Svojega komplice noče poznati, ampak trdi samo, da sta se pred vlomom pogovorila, da bosta s pokradenimi reči odšla iz Avstrije. Oddali so ga g. dr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

— **Tatvini**. Delavec Ivanu Hal-beju je bilo včeraj v nekem prenočišču v Kolodvorskih ulicah pokra-dene za 30 K razne obleke. Halbe je imel kovčeg v odprti skupni spalni sobi, v katero hodijo spat vožinoma la brezposelni obrtni pomočniki. — Ravnotam je bil ob istem času ukraden Ignacij Cuderju šrn površnik, vreden 8 K, rjavi čišmi, vredni 10 K in nekaj perila. Tat je neznan.

— **S trga**. Včeraj in danes je mestna občina prodala na trgu 2300 litrov mleka, katero stranke silno hvalijo, kako je okusno. 96 vozov je bilo pripeljano na trg zela, krompirja na 35 vozov. Cene niso bile pretirane. Tržni organi so konfiskovali 18 litrov mleka, ki je imelo komaj 2 in pol odstotka maslobo.

— **Delavsko gibanje**. Včeraj se je odpeljalo s južnega kolodvora v Ameriko 40 Slovencev in 15 Hrvatov. V Hrb je šlo 20, v Lomost 19, v Selško dolino 17, v Scheibbs 18 v Meran pa 16 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 20 Kočvarjev kostanj peč.

— **Izgubljene in najdene reči**. Šolska učenka Melita Jevnikarjeva je izgubila rjavo denarnico, v kateri je imela 10 K denarja. — Učiteljova vdova g. Ivana Korbanova je izgubila bankovec za 10 K.

— **Ljubljanska društvena** godba priredi danes sveder koncert v »Narodni kavarni« (Gospodske ulice). Začetek ob 9 uri. Vstopnina prosta. — Jutri sveder je društveni koncert za člane v hotelu »Ilirija« (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Jugoslovanske vesti**. »Hrv. Pravo« zopet na delu. Včerašnje »Hrv. Pravo« priobčuje pod naslovom »Tržaški labirint ili Narodni Dom«, notico v kateri zopet najpogled-še grdi in obrekuje tržaške Slovence. Klevče, da je učiteljica ruskega jezika pri zborn »Ruskega kruška« naglašala, da bodo Slovani srečni in svobodni samo takrat, kadar bodo pod vladno Rusije in da Slovenci vobče teže k Moskvi. Tako zna denuncirati poštene ljudi glasi-lo čiste stranke prava! In da bi ta denunciacija imela tim večji uspeh, pravi, da to učiteljico podpira slovensko po-litično društvo »Edinost« ni ji daje mesečno 70 K podpore — seveda radi tega, da širi svoje gori navedene nazo-re. Kaj bi s temi infamijami rado dose-gli. »Hrv. Pravo« je jasno: rado bi, da bi slov. pol. društvo »Edinost« pri vla-di očrnilo kot »vražje dajalsko« in mu nakopalo na vrate preiskavo. In tisti, ki tako postopa, je še tako predrzen, da si upa zatajevati, da je hrvaški list. Ne takšen list je navaden židovski »revolver žurnal« najnižje vrste, ki ne zasluži drugega nego krepak Greuten-jev feji!

— Volilna koalicija za sa-borske volitve. V četrtek so se v Zagrebu sestali zaupniki hrv. stranke prava, koalirane hrv. opozicije v Sla-voniji, hrv. napredne stranke, zagorske opoz. organizacije, več poslancev in ne-kaj izvan strank stoječih opozicijonal-cev, da se posvetujejo o skupnem po-stopanju pri bodočih saborskih volitvah. Vse te stranke so sklenile koalicijo, da se bodo pri bodočih volit-vah medsebojno podpirale. Iz te koalicije se je izključila hrv. »kmet-ska stranka« zbog tega, ker je nasto-pila proti reški resoluciji. Volil se je izvršiti odbor, v katerega je volila vsaka stranka dva odbornika. Srbske stranke in koalirane opozicije v Sla-voniji bodo svoje zastopnike izvolile te-kom 8 dni.

— Shod starčevičanske stranke. V četrtek je imel eksek-utivni odbor čiste stranke pravasejo, na kateri je sklenil, da se skliče 7. novem-bra t. l. velik strankarski shod v Zagreb.

— Razpuščen obč. zastop. Vlada je razpustila obč. zastop. V Ko-privnici in imenovala za vodstvo Obč. poslov kot vladnega komisarja okr. pri-stava Pavlinića. Govorite, da je vlada to storila, da bi preprečila izvolitev drja. Potočnjaka, ki kandidira v tem okraju, za saborskega poslanca.

— Tiskovna svoboda na Hrvatskem. Vlada hoče s skrajnim nasilstvom zatreti vse opozicijske časopise na Hrvatskem. Zlasti sta ji trn v peti »Pokret«, glasilo hrv. napred-ne stranke, in »Novi Srbobran«, organ srbske samostalne stranke. Ta teden še ni pretekel dan, da bi ta lista ne bila konfiscirana! — Zares krasno razmere!

— **Najnovejša novice**. — Zaradi izrabljenja vodnih sil ob novih alpskih železnicah se

vrše v železniškem in trgovinskem mi-nistrstvu konference strokovnjakov.

— **Simplonski predor** je se-daj popolnoma dovršen ter se otvori železnica med Švico in Italijo spom-ladi 1906.

— **Zakonska drama**. V Pragi je finančni uradnik Fiala, ki se je šele prad par meseci poročil, smrtno obstrčil svojo ženo, nato pa se sam ustrelil.

— **Umrli** je ogrski poslanec N. Bartha Zadela ga je kap.

— **Veliki knez Čiril** se trajno naseli v Nemčiji ter je kupil v Koburgu veliko posestvo za pol mili-jona mark.

— **Velika tatvina**. Trgovcu Kretschmarju je med potom v Berlin bil ukraden ček za 1.300.000 mark.

— **V smrtni nevarnosti** je bila predvčerajšnjim rumunška presto-lonaslednica Marija. Voznik se se konji ter prevrgel voz. Voznik je oble-žal mrtev, došim se je princezinja le lahko poškodovala.

— **Ženska emancipacija**. Pred nekim londonskim sodiščem se je vršila obravnava o j. k. zanimivi tožbi. Neka gospa Moseley je odpu-stila iz službe svojo služkinjo, ker je tako brezmejno kadla cigarete, da jo je večkrat bolela glava, da ni mogla svojih poslov opravljati. Suž-kinja je nato tožila svojo gospodnjo, ker ni izplačala plače za odpoved-no dobo. Ko je sodnik prebral tožbo, jo je kratko malo odbil, češ: »Zdaj bi samo rad vedel, doklej pojde emancipacija naših deklet.« Priča so izpovedale enoglasno, da je imela služkinja vedno vse nogovice polne cigarete.

— **Štiri milijone prebival-cev**. Po pred kratkim objavljenem popisu ameriškega mesta N. Wyorka se nahaja v tem mestu 4.265.822 oseb. O l. leta 1900 je naraslo njegovo šte-vilo za 828.620. Šlo obiskujočih otrok ni nič manj nego 600.000.

— **Novih »deset zapovedi« za bralce časnikov**. Neki nem-ški list priporoča svojim čitateljem v izpolnjevanje deset zapovedi, ki so vre-dne, da tudi mi nanje opozarjamo svoje čitatelje: 1. Če nisi filister, naroči se hitro na strogo naroden in napreden list. Sree naj ti ne uide takoj v hlače, ako tvoj list nekaterikrat zaropota ne-koliko hujše. Boljše je imeti pogum za čast domovine, ko zabavljati iz skriv-nega kota. 2. Beri svoj list pazljivo, ker je pisan zate. Kdor je naročen na list le radi oznanil, se pregrešil zoper urednike. 3. Ne domišljaj si, da je list le radi tebe; ne, list služi splošnosti in kakor nima nihče pravice staviti svoje zadeve nad zadeve splošnosti, tako tudi nima nihče pravice zahtevati, da bi se list bolj oziral na malenkostne njegove zadeve, ko na zadeve splošnosti. 4. Bo-di zvest sotrudnik svojega lista. Vsaka novica, ki jo pošlješ listu, povzroči, da se list razširi. Vsako najmanjšo novico napiši na dopisnico in jo pošlji ured-ništvu. Pa nikari ne zameri, ako včasih uredništvo kaj zavrne. Ono že ve, za kaj je to storilo. 5. Kjer vidiš v javni upravi kako napako, sporoči jo listi. List je zato tukaj, da ožigosa krivico in brani pravico. 6. Ne boj se pred ob-lastjo. Poštena in dobra oblast ima nad vse rada odkrito besedo ter se da po-učiti. 7. Zaupaj uredništvu, ono te ne bo izdalo, naj pride kar hoče. 8. Nabi-raj pridno naročnike za svoj list. 9. Spo-šluj kritiko, ako pride od močnega zna-čaja, kdor pa kritikuje, da sebi pridobi ugled, temu obrni hrbet. 10. Ako ti list včasih ni redno dostavljen, ne grozi ta koj, da opustiš list. Uprava navadno ni kriva, kajti list se vsak dan tiska ob istem času. Urednik pa se ne zmeni za tvoje grožnje, ker on se ne briga za upravo lista. Plačuj list redno. — Sedaj pa pojdi in se ravnaj po navetih.

— **Tisoč ovc ukradenih**. Redka tatvina se je izvršila v De-brecinu, zaradi katere se sedaj vodi preiskava. Pred par tedni je neki debrecinski meščan nakupil po oko-li 1000 ovc, da jih proda na debrecinskem semnju. Najel je dva človeka, da ženeta ovce na semen. Moža sta ovce odgnala, a ne v De-brecin, temuč na drugo stran. Naj-brža sta ovce prodala ter si denar razdelila.

— **Nova srca za stara**. Razni angleški listi poročajo iz Ci-kaga, da dva mlada zdravnik na ondotnem vseučilišču, Guthrie in Carrel delata poskuse, kako bi se dalo slabo in pokvarjeno srce nadome-stiti z zdravim. Poskuse sta de-lala na psih. O njih njih namenih piše dr. Carrel: Izkušnje nama dajejo pravo-vido do upanja, da bomo enkrat še mogli nadomestiti ranjeno ali porab-ljeno srce v človeškemu telesu s mladim, zdravim srcem živečee opice ali psa. Zadeva je še v povojih, toda nadaljevali bodo drugi, dokler srce iz tega stalna korist za človeštvo.

— **Prvi honorar**. Slovečega ameriškega humorista Marka Twaina (njegovo pravo ime je Samuel Clemens) je vprašal neki angleški pisatelj, ako se še spominja, kdaj in kje je zaslu-

žil prvi honorar. Twain je odgovoril, da se tega prav dobro spominja, dasi je bil takrat še prav majhen deček. V šoli, ki sem jo obiskoval, je pripovedoval Twain, je bilo strogo prepovedano z no-žem rezati klopi. Kdor je kaj takega storil, je moral plačati ali 5 dolarjev, ali pa je bil pošteno nabit. Ko pa sem vendar storil ta zločin, mi je rekel oče: »Ne morem dovoliti, da bi se moje ime sramotilo ter plačam rajši teh 5 dolar-jev. Toda poprej pridi v mojo sobo«. In v sobi je potem izvršil oče nad menoj posvetno sodbo s šibo. Ko sem nato pritekel iz njegove sobe, držoč z eno roko za skeleči del telesa, v drugi pa 5 dolarjev, sem takoj pomislil. Ko sem že tako lahko pretrpel te batine, zakaj bi ne še onih 5 šoli, pa mi 5 dolarjev ostane. In res sem storil tako. Evo, ka-ko sem zaslužil prvi denar.

— **Krščanska usmiljenost**. V Lurdu sta si kupila zakonska Rou-baud na nekem griču od kongregacije, ki je upravljala to slovečo božjo pot, kos zemljišča, na katerem sta si po-stavila gostilno ter tako živela od ro-marjev. Po razpustu kongregacij pa je prevzel upravo bogatih virov v roke škof Schoepfer, ki si je v bližini gostilne postavil razkošno vilo. Ker so mu bili gostilniški ljudje premalo ele-gantni sosedje, ponujal jim je najprej, da jim odkupi hišo. Ko pa se mu je ponudba zavrnila, je kahal grdo ma-ševanje ter končno potegnil okoli in okoli gostilne visok zid brez vrat, tako da morajo gostilniški ljudje plezati po lestvah, ako hočejo iz svoje trdnjave med ljudi. In čudno, sodne instance so na škofovi strani, češ, da sme na svo-jem posestvu delati, kar hoče. Seveda ne pride v gostilno nihče več, ker se nikomur ne ljubi plezati po visokih lestvah.

— **Bistroumnost nadškofa Katschtalerja**. Pred kratkim se je mudil nadškof Katschtaler v ne-kem južno-italijanskem mestu. V po-govoru z nekim odnotnim prebival-cem je svedel nadškof, da se boro v hiši razni svobodnomislilni česopisi. Ves iz sebe je vzkliknil: »To je strašna nevarnost za mladino! Po-mislite kaj bo, če boro vaši vaši otroci te časopise!« Ko mu je preb-valet povedal, da nima nič otrok, odprl je kardinal modrosti polna usta in dejal: »Glejto, to je kazen božja«. Če bi ta človek bral samo ultramontansko klerikalne liste, v katerih se odlaga koncentrirana sve-tovna toplota in zabijost, potem bi bi bil po logiki Katschtalerjevi nje-gov zakon blagoslovljen z obilico otrok.

— **Smešni dogodki pri pošti**. V letiščnem mestu F. je prišla neka kmetica, da prevzame poštno poš-ljatev. Morala bi bila podpisati potr-dilo, toda pisati ni znala. Na vpra-šanje, ali zna napraviti vsaj tri križe, je veselo odgovorila: »Kaj bi ne znala, saj sem katoličanka!« Pri tem pa je že tudi napravila križ čez — čelo, usta in prsi. — Drugi smešni pri-zor se je zgodil v nekem bađen-skem mestu. Kmet je prišel na pošto vprašati, ali imajo kaj zanj. Poštni uradnik ga je vprašal: »Postrestance?« Kmet je ponosno in ježno odgovoril: »Ne, katolič!« (Razumel je besedo protest-n).

— **Apetitna svinjarija**. Na Dunaju prirejajo vsako jesen tako-zvane »svinjske bale«. Vabilo, ki se je ravnokar razpisalo na tak bal, se glasi: Za eno kreno vstopnine se dobi, da ima stvar glavo in noge, porjoi svinjske glave s svinjsko nogo ter koncert slovečega dunajskega kon-certa.

Književnost.

— **»Učiteljski Tovariš«**. Stev. 42. Vsebinsko: Novi šolski in učni red za ljudske in meščanske šole. — Naš denarni zavod. — Učiteljske plače in deželni zbor krajski. — Učiteljsko vprašanje v štajerskem de-želnem zboru. — Kako nastavljajo pri nas učiteljstvo? — Razstava učil v Ljubljani. — Priznanja in zaupnice. — Iz naše organizacije. — Knji-ževnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati. — Sodelovanje učiteljev pri vsakdanji brsojavni vremenski pro-gnozi.

— **Nove skladbe**. Založnik Fr. A. Urbanev v Pragi izdal »Suito za klavir« (ciklus 6 skladb) od Jos. Procházke, skladatelja in učitelja »Glas-bene Matic« v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Gradec** 21. oktobra. Danes je deželni zbor opravil prvo bran-je socialnodemokratskega pred-loga glede volilne reforme in se je predlog odkazal pristojnemu odseku.

— **Dunaj** 21. oktobra. Danes ob 1. uri je cesar sprejel ministrskega

predsednika Fejervarya in mi-nistra Kristoffya v posebni avdijenci. Poročala sta mu o vsem kompleksu vprašanj, ki jih ima vlada rešiti, in o splošni situaciji na Ogrskem.

— **Dunaj** 21. oktobra. Ogrski ministri so bili danes dopoldne zapriseženi kot tajni svetniki, po-tem pa baron Feilitzsch kot po-ljedelski minister. Po zapriseženju so bili vsi ministri v skupni avdi-jenci pri cesarju.

— **Dunaj** 21. oktobra. Umrli je v starosti 81 let član gospod-ske zbornice Karol Makso grof Seilern.

— **Praga** 21. oktobra. Volilna reforma za češki dež zbor, ki jo je vlada včeraj predložila, se smatra že danes kot pokopana za tekoče zasedanje.

— **Budimpešta** 21. oktobra. V politiki vlada mir — pred vihar-jem. Koalicija se ne oglasi glede vlade prej, dokler Fejervary ne razglasi svojega programa.

— **Budimpešta** 21. oktobra. Nova vladna stranka se ne bo imeno-vala napredna stranka, nego usta-voverna stranka.

— **Petrograd** 21. oktobra. Štrajk železničarjev narašča in se raz-širja. Skoro je gotovo, da pride do generalnega štrajka. Vojaštvo je zastražilo vse železnice. Raz-burjenje med železničarji je veli-kansko.

— **Petrograd** 21. oktobra. Vse okolnosti kažejo, da se priprav-ljajo krvavi dogodki. Revolu-cionarno gibanje se je začelo z novo silo. Policija ne upa več braniti ljudskih shedov.

— **Stokholm** 21. oktobra. Vojna uprava bo mornarico znamenito pomnožila.

— **Kristijanija** 21. oktobra. Vlada je predložila parlamentu novo ustavo, s katero se proklamira Norveška kot dedno kralje-stvo.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

— **Effektivni žitni trg**, izvzemši oves, ta teden nima zaznamenovati znatnih sprememb. Vzdrževal je nepretrgano predtedenske cene — dočim so se kurzi nagibali početkom tedna navzdol do včeraj pa so pridobili zopet vsi izgubo. Kupcija je vzpelo tega kolikor naj-maujša, to pa tudi vsled slabih cest na Ogrskem, ki onemogočujejo redne in zadostne dovoze. V celem bi imeno-vali tendenco tega tedna neizpreme-njeno tako, kakor koncem prejšnjega tedna. Temeljna tendenca pa hoče biti danes mlačneja jutri trdneja, tako, da si je težko napraviti sliko za najbližjo bodočnost.

— **Pšenica** se giblje tekom tedna na doseženi višini prejšnjega tedna. Dejansko pa so kupčije skrajno mini-malne, ker nedostaje ponudeb. Imetelji čakajo razjasnitve tendence.

— **Koruzna** ima nekam obsežen konzum, cene pa so se le deloma ojačile.

— **Oves** edini je krenil tudi ta te-den svojo lastno pot in dviga z ne-verjetno drznostjo cene dan za dnem. Če se bo to dolgo vzdržalo, dvomimo, karakterističen pa je vendar pojav, da se giblje samostojno in skuša priti do vrednosti pšenice.

— **Kava** tendira zelo trdno, Brazilija zahteva ponovno višje cene. Pribajajoče blago preide hitro in po dobrih cenah v roke kupcev. Dovozi pa so še vedno premajhni.

— **Riž** se giblje tudi prav trdno in je vsak čas pričakovati, da bodo mlini cene dvignili.

— **Jedilno olje** ima danes še pred-tedenske cene.

— **Južno sadje** je cene za približno 10—15 kron dvignilo, posebno lepše blago, ki ga baje primanjkuje. Mandelini so se tudi naglo dvignili, po-leg tega so dovozi zelo skromni.

— **Petroleji** pričakuje se tekom te-kočega meseca nadaljnega poviška, ki utegne 1 krono pri 100 kg. prekora-čiti. Vsled tega bi bili nakupi sedaj bržčas umestni.

— **Spirit**. Surovina je cene dvignila, pričakuje se tudi poviški za rafinado, ki jo ponujajo danes rafinerije v njih lastno izgubo.

— **Sladkor** je cene na sklep vsled ostre konkurence malenkostno reduciral, vendar pa nekatere večje rafinerije sploh nočejo prodajati, ker pomenijo sedanje cene zanje izgubo. Trg za surovino je mlačen.

Mnogostanska poraba. Gotovo ni domaćega zdravlila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesto utešujoče, ako se namaže s njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in daje krepilno in je zatoj dobro, da se priliva kopolim. Steklenica K 1-90. Po poštnem povzetju pošljite to zdravilo vsak dan letnar A. MOLI, c. in kr. dvorni zalognik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi zahtevati je izrečno MOLI-ov preprati, raznamovan z varnostno namko in podpisom.

Práško domače mazilo iz lekarne B. FRAGNERJA c. kr. dvornega založnika v Pragi, ki slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči vnetje in pospeši celjenje, vsled česar se je razširilo še po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarne. To mazilo ne izgubi tudi čega leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši.

Poslano.
Ako vam še vedno izpadajo lasje in ako se vam še vedno delajo luske na glavi, ne da temu mogli odoposti, poskusite vendar enkrat staropreizkušeni Bergmannov (Shirmping Bay Rum) firme Bergmann & Ciel v Tešinu na Labi (Draždane in Curih) in presenečeni bodez zaradi izrednega učinka te izvrstne ameriške vode za lasje. Že desetletja uživa ta voda svetovni sloves in jo izdeluje zgorajšnja firma v nedosežni kakovosti. Pazite pri nakupu natančno na firmo Bergmann & Ciel v Tešinu, ker je mnogo nevednih ponaredov. Napredaj v steklenicah po 2 K v skoro vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in pri brivcih.

Zdrav želodec je temeljni pogoj za vsako telesno in duševno dobrobit in za nemoteno razvijanje vsakega organizma. Znamenje zdravega želodca je močno in lahko prebavljanje. Če je pokvarjen želodec, je moteno tudi prebavljanje; namesto prejšnje veselosti se ustanovi slabovojnost, razdražljivost in nervozna čemernost; pokaže se tiščanje želodca, pomanjkanje sile, glavobol, zaslezenje želodca in druga znamenja akutnega in kroničnega želodčnega katarja. Da se izo nemo tem slabim posledicam pokvarjenega želodca, in potem potrebnim večkrat dolgotrajnim in dragim zdravljenjem, je treba pričeti takoj, ko se prikažejo prvi znaki obolenega želodca, da si s tem prihranimo dosti trpljenja in mnogo denarja. Izvrstno že desetletja preizkušeno splošno znano sredstvo obpomankanju slasti ob slabostih, glavobolu, zaradi slabega prebavljanja, želodčnih slabostih, krčih in ob drugih nerednostih želodca so pristne Bradyjeve želodčne kapljice, ki so se izvršno obnesle tudi pri zastaranih želodčnih boleznih, prehlajenju itd. Te kapljice delujejo zaradi svoje sestave slast povzdigujejo in želodec krepčajo, zabranjujejo z nezmerim uživanjem jedi in pijače zvezano škodljivo vretje v želodcu in so zatoj odlični pripomoček za doseg in ohranitev zdravega in krepkega želodca.

Zahtevajte ilustrovan cenovnik podjetja za žarnice „Ideal“ Hugo Pollak DUNAJ, VI., Wallgasse 31. Cena lepa svetloba brez instalacije in nevarnosti. Poraba 1 1/4 kr. na uro. 2252 15.

Kurja očesa trdo kožo in žulje odstrani hitro, zanesljivo in brez bolečin dobro znani, izvrstni Trnkóczyjevi obliži za kurja očesa. Uspeh priznan in zajamčen. Cena K 1-20 s poštnino vred (10 h kot vzorec. Poizkusni obliži 70 h oziroma 80 h po pošti). Izdelovalnica: lekarna pri sv. Frančišku Dunaj, V.2, Schönbrunnerstrasse 109. Po pošti se pošilja vsak dan po povzetju ali če se pošlje znesek v denarju ali v poslovnih znakih naprej. 1620 10

Centralne kurjave Peči za trajno kurjavo mehinške in 2552-7 čamotne regulirne. Stedilniki in p. irebde kuhinj. Kopalne peči za kurjavo s premogom ali plinom. Kuhalniki, ognjišča, peči za plin ali spirit. Najbolj sortirana, najcenejša, solidna tvornica. Dunaj V.2, Siebenbrunneng. 44. U. tanov 1863. Telef. 8398.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava se ne b. izmisliti pogrešati več v nobenem gospodinjstvu. Kadar se napravlj. kavnina pijača. Zahvaljuje se vsaki kavi z imenom KATHREINER.

Dobre domače zdravlila. Med domačimi zdravlili, katera se rabijo kot bolečine olajšujoče in odvračajoče mazanje pri prehlajenju itd. savzema v laboratoriju Richter-jeve lekarne v Pragi izdelano LINIMENT. CAPSICI COMP. s „sidrom“ nadomestilo za „Pain-Exceller s sidrom“ prvo mesto. Cena je nizka: 80 h., K 1-40 in K 2.— steklenica. Vsaka steklenica se nahaja v elegantni skatliji in jo je spoznati po znanem sidru.

Protin revmatske bolečine samo 781-8 **mazilo ZOLTÁN!** Tako pristno dobro sredstvo za vdrnenje se dobva po vseh večjih lekarnah po 2 K. — Po pošti razpošilja lekarna Zoltán v Buda-Peštu, V., Szabadsag-tér. Dunajska zaloga. Ovrna lekarna, I., Hofburg.

VITA Prirodna rudninska voda Najčistši natronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri: obolelostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih sopol, prebavil. Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah. 2449-8

VITA Kožuhovina za gospode in dame v najbogatejši in največji izbiri.

LEOPOLD KLEIN DUNAJ, I., 3013 10 Dominikanerbastei 19. Najboljše in najcenejše nakupovališče za damske plašče, žakete in moške kožuhe. Ilustrirani katalogi gratis in franko.

Zdravilski konjak zajamčeno pristni viski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom. Destilerija Camis & Stock Trst-Barkovlje. 1/2 steklenica K 6.—, 1/4 steklenica K 2-60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 89

Proti zobobolu in gnilobi zob izborno deluje dobro znana antiseptična Melusine ustna in zobna voda ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodnom 1 K. Blagorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani. Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melus. ustne in zobne v e. Dovolim, da to javno oznamite, ker je res hvale vredno. Leopold Gangl, mestni tajnik. Metlika, 24. aprila 1905. Dež. lekarna Mil. Leusteka v Ljubljani, Rosljova cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mosta. 22-42

Zahvala. Gasilno društvo na Jesenicah je naročilo pri trdki za izdelovanje gasilnega orožja smekal v Zagrebu premikalno letvo. Trdka je izdelala lesto natančno po naročilu in tako praktično da se čuti podpisano društvo primorano, se trdki Smekal javno zahvaliti in jo tudi drugim gasilnim društvom kar najtopleje priporočati. 3464 Gasilno društvo na Jesenicah (Oorenjsko) dne 18. oktobra 1905. Fr. Krivie, s. r. načelnik.

Zahvala. Podpisani odbor se zahvaljuje tem potom kar najpriporočaje na velikodušne darove, katere so blagovolili poslati gg. I. Škofič, gostilničar in posestnik iz št. Vida pri Brdu, 26 K; dr. Boris Zarnik, privatni docent na vseučilišču v Würzburgu 10 K in Al. Belli, poslovođa na Viru 50 K v svrhu ustanovitve „Domžalskega Sokola“. Da bi sledilo še več takih zavednih darovalcev! Domžalci zdramite se! Na zdar! Pripravljajni odbor „Domžalskega Sokola“.

Umrli so v Ljubljani: Dne 19. oktobra: Ambrož Cirk, črevljar, 67 let, Stari trg 39, Epilepsia. — Marija J. nžel, dekla, 72 let, Radeckega cesta 11. Ostarelost. Dne 20. oktobra: Pavla Stražisar, paznikova hči, 2 leti, Ulice na Grad 15. Črevesni katar. — V deželni bolnici: Dne 17. oktobra: Zofija Tejkal, železniškega uradnika hči, 6 let, Moribundus adiat. — Marija Košir, delavčeva žena, 54 let, Carcinoma hepatis. Dne 18. oktobra: Anton Briceil, delavec. 23 let, Combustio. — Ana Stimec, posestnikova žena, 41 let, Peritonitis tuberculosis. —

Borzna poročila. Ljubljanske „Kreditna banka“ v Ljubljani. Uradni kurzi dan. borse 20. oktobra 1905.

Kapitalni popizit.	Dinar	Blag.
100-15	100-35	
100-100	100-20	
95-85	96-05	
119-25	119-45	
95-85	96-03	
114-80	114-50	
50-99	101-10	
100-60	101-60	
100-100	100-10	
100-80	101-30	
100-100	100-20	
100-100	100-20	
100-40	101-40	
105-107	107-10	
100-50	101-50	
100-100	100-40	
100-100	100-85	
100-101	101-10	
100-75	101-75	
99-90	100-10	
99-50	100-10	
91-35	9-35	
101-45	102-45	
190-85	192-85	
297-100	299-100	
162-164	164-164	
301-311	311-311	
302-312	312-312	
264-50	272-50	
102-111	111-111	
146-90	147-90	
25-27	27-27	
472-482	482-482	
74-84	84-84	
91-98	98-98	
65-70	70-70	
53-55	55-55	
34-36	36-36	
60-64	64-64	
74-78	78-78	
533-544	544-544	
117-80	118-80	
877-75	878-75	
1-43	1-63	
6-14	6-75	
785-786	786-786	
247-25	247-25	
635-693	693-693	
542-75	543-75	
4760-4770	4770-4770	
550-75	552-75	
296-50	297-75	
585-587	587-587	
157-158	158-50	
1-49	11-57	
19-19	19-18	
23-48	23-54	
24-24	24-08	
117-45	117-65	
26-65	26-85	
254-255	255-5-	
4-94	6-	

Žitne cene v Budimpešti. Dne 20. oktobra 1905. Termain. Pšenica za oktober . . . za 100 kg. K 16 40 Pšenica „ april 1906 . . . „ 16 88 Rž „ april . . . „ 13 98 „ maj 1906 . . . „ 13 98 Oves „ oktober . . . „ 14 20 „ april . . . „ 13 46

Meteorološki poročilo. Vreme nad mestom 2007. Srednji mesni tlak 750-0 mm. Oktobar Čas opazovanja Stanje barometra v mm Temperatura v Celsijevih stopnjah Vetrni vrvi Nebo

20. 9. sv. 734.9 50 sl. sever oblačno 21. 7. sv. 734.9 44 sl. sever oblačno 22. 8. sv. 734.1 53 sl. sever oblačno Srednja večerajša temperatura: 39; normale: 97; — Padavina v mm 00.

Zahvala. Za vse dokaze ljubeznivega sočutja ki so nam došli povodom bridkega udara, ki nas je sdel povodom nedomestne izgube naše iskreno ljubljene, nepozabne hčerke, oziroma sestre **Zofije** izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo. 4420 V Ljubljani, 20. vinotoka 1-06. Rodbina Tejkalo.

Proti kataru sapnih organov, kašlju, nahu, hripavosti in vratnih boleznih zdravniki opozarjajo na **MATTONIJEV. GIESSHÜBLER** naravna alkalična kislina ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana. Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomirjujoči učinek, posebno pospešuje razlizenje ter je v takih slučajih poznata kot jako dobro zdravilo. 3891-5 V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Črevljarskega pomočnika in enega učenca sprejem takoj Franjo Koncila v Opotji. 3405

Pozor! Kdor išče službenega osebja ali službe, obrne naj se k avstro-ogrskega naznanilcu služb Ljubljane, Križevniške ulice št. 5. Za zunanje dopise je priložiti znamko za odgovor. 3425

Semenski želod kupuje **Adelbert Faragó** e. in kr. dvorni dobavitelj v Zala-Egerszegu pri Veliki Kaniži. (Ogrsko) 3300-3 in prosi za skorajšnje ponudbe.

Sodi različnih vrst se prodajo pri **IVANU BUGGENIG**, sodarju Cesta na Rudolfovo železnico št. 5 in Bleiweissova cesta št. 42 v Ljubljani. 3343-2

Od c. kr. vlade konc. 3070 6 **privatno učilišče** **Eme Schlehan** v Ljubljani, Židovske ulice št. 1. Sprejem učenec vsak dan od 9.—12. ure dopoldne. Kroji se prodajajo po meri.

Kupi se elektromotor z 1 do 2 konjskima silama. **Kupijo se tudi izložbene omare.** Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“ pod „A. L. 15.“. 3407

Pozor! V nedeljo, 22. t. m. in potem vsako naslednjo nedeljo se dobe v **restavraciji na Zelenem hribu** dobre sveže doma pripravljene riževe, krvave in pečene

klobase. Toči se izvrsten, pristen sladek prosek in se dobiva tudi vsakdar bela kava, mleko, čokolada itd. Za točno potrebo se jamči. 3414 Z volespoštovanjem **Fran Remic**, restavrat.

POPOFF 3417-1 **najboljši čaj sveta.** Pazite na RUSKO carinsko baderolo originalnih zavitek in na varstveno znamko K & C. **Mladenich** ki je dovršil tukajšnje trgovsko šolo z jako dobrimi uspehi, želi vstopiti v kako trgovino kot praktikant. Ponudbe pod „Praktikant“ uprav. „Slov. Naroda“. 3418-1

Prodajalko izurjeno v manufakturni trgovini sprejme **R. Miklauc, Ljubljana** Špitalske ulice št. 5. 3411 1

Zaradi bolezni moram takoj oddati oziroma prodati malo **špecerijsko trgovino.** Ponudbe do 28. oktobra t. l. pod „Takoj 300“, poštino ležeče, Sp. Šiška. 3427-1

Malo stanovanje z 2 sobama in pritliklami, se išče za februarjev termin. Najraje kje v bližini frančiškanske cerkve. — Ponudbe pod „Mirna stranka brez otrok“ na upr. „Slov. Naroda“. 3426-1

Manufakturna trgovina se zaradi drugega podjetja pod ugodnimi pogoji takoj proda. 3428-1 Nataučneje pove Franc Dolenc v Ljubljani, Stari trg št. 1.

Lambrije (obitje) za salonsko in jedilno sobo in **marmornati kamini** se prodajo v Zgornji Šiški šte. 13.

Mednarodna panorama. Ljubljana, Pogačarjev trg. Fotoplastiška umetniška razstava I. vrste. Podružnica iz Berlina. Razstavljeno do ponedeljka, dne 23. oktobra 1905:

Slikovita Tirolska. Zanimivo potovanje v Bozen in okolico. 3406

Gostilna se odda na račun v predkratnem modernu nanovo sezidani hiši prve vrste, s tremi krasnimi velikimi sobami za gostilno, obširno lepo kuhinjo, s tremi lepimi sobami za prenočišča potovalcev, z lepimi velikimi suhimi kletmi, veliko ledenico z ledom napolnjeno, sposobno za vsako zalogo pive (Depot), tik okrajne ceste ter tik župnijske cerkve, v sredini slavnega rudniškega kraja v Zagorju ob Savi. Natančni ugodni pogoji za prevzetje se zvedo pisмено ali osebnopri **Ivanu Müllerju star.** v Zagorju ob Savi. 3428

Pravým pokladem pro všechny, kdo pohloupením v miedi onemoc. **Dra Retau-a Sebeochrana.** České vydání po 80-ém vydání německém. S 37 náležíky těchto nepravostí trpí, na tisíc lidí nakladatelské firmy „Verlag Magasin R. F. Beyer, Leipzig, Neumarkt No. 21“, jakož i v každém knihkupectví.

Jesenske in zimске novosti

za gospe in gospode
priporočam
manufakturna trgovina

Češnik & Milavec
Ljubljana, Lingarjeve ulice.
Cene strogo solidne.

Za vajenca

sprejme solidnega dečka takoj **M. E. Supan**, špecerijška in mater. trgovina v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Jurist

vešč slovenske in nemške stenografije, išče primerne mesta. 3314-3
Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Abiturijent

z dobrim spričevalom išče službo v kaki pisarni ali uradu. Vstopi lahko takoj. Ponudbe pod šifro „Abiturijent“ sprejema uprav. „Slov. N.“ 3348-3

Lepo stanovanje

v solčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta ter s porabo pralnice in dela vrta se za november termin odda na **Dunajski cesti št. 60.** 3397-1

Gostilna in prodajalna

v lepem industrijskem kraju ob železnici se da v najem. Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3391-2

Prostorna pisarna

za notarje, odvetnike, trgovce ali barke se odda v stavbi **DEGENGHI, Dalmatinove ulice** v pritličji. 3326-5

Sode

vinske od 620 do 650 litrov vsebine proda po nizki ceni 2581 18
Fran Cascio
Vegove ulice št. 10.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 960, boljšega K 1200; belega, jako mehkega skubljenega K 1800; K 2400 — snežno belega, mehkega, skubljenega K 3000, K 3600. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povratni poštini stroškov. 3398-1
Benedikt Sachs, Lob s 35.
pošta Pízen na Češkem.

Učenca

z lepo pisavo, dobrega račnarja in solidnega, sprejme v trgovino z mešaninam blagom in deželniimi pridelki **F. Skušek**, trgovec v Metliki. 3332-2

Kot prodajalka

želi vstopiti mlado dekle, ki je izurjena tudi v kuhanju.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3402-1

Sprejme se takoj dober brivski pomočnik.

M. Podkrajšek, brivec v Ljubljani. 3403-2

V Savinjski dolini je naprodaj lepo posestvo

z dograjeno vodno močjo. Vprašanja pod „A“, poste restante, Celje. 3389-2

Pri prve vrste avstrijski zavarovalni družbi proti požaru in za življenje

dobe posredovalec kot krajevni in okrajni zastopniki dobičkonosen postranski posej kot glavni zastopniki in stalni posredovalec pa dobro trajno službo. Ponudbe pod „15.305“, Gradec, poste restante. 1512 25

Trgovski sotrudnik

galanterijske in norimberške stroke, zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme. Reflektuje se na moč z najboljšimi referencami. 3286-3
Ponudbe pod Ljubljana „1050“ poste restante proti inseratnemu listu.

Ravnokar izšlo: II. snopič

„Slovenski fantje“

v Bosni in Hercegovini 1878.

Ob 25letnici bosanske zasedbe spisal **Jernej pl. Andrejka**.
Cena vsakega snopiča K 140; po pošti 20 h več. 3370-2
Dobiva se v knjigarni **Ig. pl. Kleinmayer & F. Bamberg** v Ljubljani.

Razpis.

Pri mestnem županstvu v Črnomlju je popolniti mesto monterja za vodovod Črnomelj — Petrova vas — Kot — Semič
z letno plačo 1440 kron.
Prošnje so vložiti do 10. novembra 1905 pri mestnem županstvu v Črnomlju. 3415-1

IVAN & NIKOLAJ ŽIC

trgovina z vinom na veliko. Ladji: „Domitila“ & „Štefanija“ v Pulju v Istri.

prodaja vina:

Vino z Visa, rdeče . . .	liter po 40 in 48 h	Dalmatincec bel . . .	liter „ 86 „ 88 „
„ „ „ belo . . .	„ 48 „ 50 „	Cviček (Opolje) . . .	„ 34 „ 36 „
Istrijanec, rdeč . . .	„ 36 „ 38 „	Teran (iz obranih ja . . .	god „ 40 „ 40 „
„ „ „ bel . . .	„ 38 „ 40 „	Muškat (bel, sladok) . . .	„ 56 „ 60 „
Dalmatincec, rdeč . . .	„ 38 „ 40 „		

franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, vrati franko kolodvor Pulj. Pošilja se le po za priročno svojih via popolnoma jamčiva. 3400-3

Globus - Čistilni ekstrakt

Panorama-kosmorama
Dvorski trg št. 3 3393
pod „Narodno kavarno“.

Od nedelje, 22. oktobra do vsote sobote, 28. oktobra 1905:

Skozi Švico na Laško.

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb **G. FLUX**
Gosposke ulice št. 6 3318
išče najmo!

blagajničarke in prodajalke za trgovine z mešaninam blagom, prav dobra mesta, stalna in samostojna; 2 sobarici za Reko in Lošinj mali, več kuharic in deklek za vse za Ljubljano in zunaj. Pri vprašanjih in naročilih naj se pridene znamka za odgovor.

Bukovo oglje

se kupi v večji množini po en ali več vagonov skupaj. Ponudbe sprejema 3382-1
Ivan Tosti, gostilničar
Stari trg št. 19, Ljubljana
gostilna „Miramar“.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!
500 komadov za gl. 180.
1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizijška ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospe, 3 komadi ff. žepnih robcov, 1 eleg. prstan za gospe s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat močnjček za denar, 1 žepni nož s pripravo, 1 par manjših gumbov, 1 naprski gumbi, vsi iz doublezlata s pa tentiranim zaklepom, mičen album s 36 prekrasnimi slikami, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 180. Razpošilja proti poštenemu povzetju, ali če 3424 se denar naprej pošlje
Dunajska razpošiljalna trdka **Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.**
NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Kašelj!

Kdor tega ne uvaža, se pregreši na svojem lastnem telesu!
Kaiserjeve prsne karamele
s tremi jelkami.
Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašlju in hripavosti, kataru, zaslišanju in kataru v požiralniku.
4512 notarsko poverjenih izpričeval potrjuje, da drže, kar obetajo.
Zavoj 20 in 40 vln.
Zalogo imajo: V Orlovci lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani in pri Ubaldu pl. Trnkoczuju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri sv. Stefanu Jos. Anšl. — V Idriji v lekarni Daniel Piro. — V Metliki v lekarni Franc Waeha. 3412-1

Sprejme se takoj spreten sedlar

pri Tereziji Flander, Železniki, Gorenjsko. 3374-2

Trgovski pomočnik

vešč mešane stroke in vojašine prost išče službe. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3387-2

Službo pristavnika

(majerja) dobi v ljubljanski okolici takoj zanesljiva in večja oseba, samec ali oženjen, pod dobrimi pogoji. Tisti, ki se razumejo na lesno trgovino, imajo prednost. Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3383-3

Hiša

z malim posestvom ali sama, tik farne cerkve v Strugah, nalašč za gostilno ali prodajalno izdelana, se iz proste roke proda ali odda v najem. Več pove posestnica Marija Mesojedec v Podtaboru (Struge) pri Dobropoljah, Dolenjsko. 3389-2

Stanovanje

lepo prenovljeno, obstoječe iz 2 sob s pritliklami, se takoj ali s 1. novembrom odda na Tržaški cesti št. 38 za letno najemnino 130 gl. 3385-2
Natančneje pri A. Gjudu, brivcu na Kongresnem trgu št. 3.

+ Suhi +

slabotni, slabokrvni, bledični dobe prekrasno zalito telo po kratki rabi moje odlikovane redilne moke **Käthe** (zdravniško priporočeno). Damam bujen stas. Strogo pošteno. Karton stane fl 110 Po nakaznici ali po povzetju z navodilom vred. Glavna prodajalnica in razpošiljalnica **gospa Käthe Menzel** 8242
Dunaj XVIII. Schulgasse 3 f. nadstr. 64.

Esence

za briljantno brezhibno izdelovanje, vseh likerjev, žganja, jesiha in pijač brez alkohola, dobavljen samo v prvi kakovosti. Vedno nove brezkonkurenčne vrste. Zahtevajte v lastno korist gratis in franco prospekt in cenovnik. Prihranite si mnogo denarja. 3303-2

Karel Philipp Pollak
tvornica za specialitete esenc
Praga, Marijine ulice 928.
Zastopniki-strokovnjaki se iščejo.

CUNARD LINE.

Najpripravnější, najcenejša in dobra vožnja iz Ljubljane v Ameriko je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „CUNARD LINE“, to je gotovo in se ne da utajiti. Veliki moderno opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsakih 14 dni. Ponk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik

ANDREJ ODLASEK

dosluženi uradnik državnih železnic in hišni posestnik v Ljubljani, Slomškove ulice 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.
Kdor želi več pojasnila, naj tam pisмено popraša ali pa osebno pride v pisarno. Po kolodvorih in cestah nihče ne čaka popotnikov in jih tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 3108-5

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporočam svoj priporočano izvrsten Portland-cement v vodno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene prodajne glade takovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti, kakor tudi svoje priporočeno izvrstno apno.
Priporočila in spričovala
raznih uradov in najslavitejših trdk so na razpolago.
Centralni urad: 3390-3
Dunaj, I., Maximilianstrasse 8.

ZELOD

kupuje po najvišji ceni 3379 2
V. Panholzer
Predilne ulice št. 2.

Sodi

vinski, od 600 do 700 litrov, se d. b. na Rimski cesti št. 11. 3325-3

Hiša

z velikim vrtom in delavnico v Trnovskem predmestju se odda v najem ali pa tudi proda. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3388-2

Gospodična

ki je napravila trgovski tečaj, zmožna slovensčine in nemščine, želi kot začetenica vstopiti v kontoarju ali pri odvetniku Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3388-2

V Vižmarjih št. 61 nad Ljubljano se proda iz proste roke nanovozidana hiša

z vrtom in hlevom. 3387-2
Vse podrobno se izve ravnotam.

Učenec

iz boljše rodbine, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v

drogeriji Anton Kanc

Ljubljani, Šelenburgove ulice 3.

Stanovanje

v II. nadstropju, s 4 sobami in pritliklami, popolnoma prenovljeno, se takoj odda. 2290-17
Natančneje poizvedbe pri lastniku **Franco Dolencu**, Stari trg št. 1.

Proda se iz proste roke ali pa se odda v najem

nadpritična hiša

v Rožni dolini št. 170 pri Ljubljani. V hiši se nahaja prodajalnica, 3 sobe, 2 kuhinji, klet, pralnica in nekoliko vrta. 3383-4

Epilepsija.

Če trpi na padavici, krčih in drugih živčnih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki jo zastonj in poštne prosto razpošilja priv. Schwanen-Apotheke Frankfurt a. M. 1800-23

Zalne klobuke vence in trakove

Benedit, Ljubljana.

K 7. - Solingenski stroj za strižbo las!
K 5.50 - **Novo!**
s tremi grebeni za pretakanje za 3, 7 in 10 mm dolge lase. Se kar najbolj izplača v rodbinah z otroki, ker so stroški pokriti v pol leta. Cena K 5.50, najfinjši K 7. - Stroj za strižbo brade K 5. - Skarje za konje in pse po K 5. - Samobrični aparat, samo K 4. - poškodba nemogoča „Star“ K 5.50. Cenovnik št. 81 brezplačno.
M. RUNDBAKIN, DUNAJ, IX.,
Liechtensteinstrasse 23. 3210 1

Zenitna ponudba.

Zastopnik večjih trgov, 28 let star, trgovsko izobražen, soliden in pošten, ki ima nekaj tisoč kron prihranka in 4000 K letnih dohodkov, tukaj neznan, se želi v svrhu zakona seznaniti s pridno gospo ali vdovo brez otrok s premoženjem ali z obrtjo.
Prijazne ponudbe pod „Dobro došla“ upravnistvu „Slov. Naroda“.
Tajnost zadržana. 3-98-1

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovnjah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokranice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnice in od mene preskušene. — Ilustrovanj cenik zastonj. 42

Cudovita novost!

325 komadov za 2 gl.

Krasna ura z lepo verižico, točno 100 let, za katero se daje dveletna garancija; zelo lepa laterna magica s 25 krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo elegantna broža najnovejša oblike; 1 lepa kratka igla s simboli briljantom, 1 krasen kolijer iz orient. biservov, s patent. zaklepom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjat mošnjiček, jako elegantni nastavek za smotke z jantarem i garnitura 11 double-zlatih manšetnih in srajčnih gumbov s patent. zaklepom, 1 fi niklast žepni nožek, 1 fi toaletno sročalo, belg. steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in še 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje hiši zastonj. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštne povzetju za 2 gl. razpošiljalnica

S. Kohane, Krakov št. 233.

Ako ne ugaja, se denar vrne 3387
Mnogo priznanih pise n.

INDRA TEA

najboljši čaj na svetu.

Dobi se povsod.

Indra Tea Import Company, Trieste.

Na Bledu se prostovoljno prodaja hiša

primerna za vsako obrt, kakor tudi za privatna stanovanja.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

„Romulus“

napolnilnat dežnik s pristnim v blago vtkanim napisom „Romulus“.

„Remus“

dežnik iz čiste avile, popolnoma neotežena. Pristen samo z napisom „Remus“, vtkanim v blago.

Oeno, elegantno, lahko, nepremočljivo. Se ne trga po gubah.

V Ljubljani jih prodaja samo Josip Vidmar, izdelovalec dežnikov, Stari trg.

Tamkaj tudi preoblačijo dežnike s blagom „Romulus“ in „Remus“.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriske ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 1433 25

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

All
veščilo za tovaril
Zahtevajte
vedno le
Fernolendtove

izdelke. Same po njih postane usnje stanevitno in dobi tudi najlepši blesk. — Napredaj povsod.

St. Fernolendt, Dunaj
o. kr. dvorni dobavitelj. 1095
Tvarnica ustanovljena 1882.

Trgovski pomočnik

ki lahko takoj vsotopi, se sprejme v trgovino z mešanim blagom 3362 3

J. BOECIO v Brezicah.

Kupim malo rabljeno

Puch-kolo

s prostim tekom.

Prodajalci naj pošlje ponudbe uprav. „Slov. Naroda“.

3391-2

Lepo stanovanje

s štirimi sobami in pritliklinami se odda s 1. novembrom

v Wolfvih ulicah št. 12.

Pozve se ravnotam.

Dobre ldoča 3373 2

trgovina

na deželi v tovarniškem kraju blizu železnice se odda pod ugodnimi pogoji in proti primerni kaveji takoj v najem.

Pisane ponudbe pod št. „Trgovina“ sprejema uprav. „Slov. Naroda“.

Spretna prodajalka

se išče za trgovino z mešanim blagom na deželi. Biti mora dobro izurjena v prodaji manufakturnega blaga. Ozi- ralo se bo le na prodajalke z večletno prakso in dobrimi spričevali.

Kje — pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

3349 3

Najfinejši

prosekar

se dobi

v vinarni „Pri belem volku“

Ljubljana
Wolfve ulice šte. 4

(Lenče).

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam,
da sem otvoril
na Sv. Petra cesti št. 35 v Ljubljani
prodajalnico kruha,
kjer se bode prodajal 3krat na dan sveži kruh, tudi na vago.

Ravnotam se sprejemajo naročila na razno pecivo in se točno oskrb.

Priporočam se za obilne naročbe

z vsem spoštovanjem

Jean Schrey.

2404-1

P. n. občinstvu javljam najvljudneje

da sem otvorila

na Sv. Petra cesti št. 35 v Ljubljani
filijalko

ki bo imela vedno v zalogi sveže, najfinejše slaščice raznih vrst in čokolado kakor tudi Miklavževa in božična darila ter nakit za božično drevesce v največji izbiri po najnižjih cenah. Priporočam tudi specialitete medenih posit in ob priliki raznih domačih slovesnosti po želji izvršene torte, čajne pecitve itd. V zalogi imam tudi vino pristni malinovec in naj- finejšo štajersko medlico od Viljama Mandla v Gradcu, prve firme v monarhiji, ter voščene sveče in zvitke.

Za obilni obisk se priporoča

T. Novotny.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih psem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava b. skriptne

izšebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje

Ekompit in inkasno menie.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Bale arhivne in vrednostne papirja.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

vojškeke zenitinske kaveije.

Borane naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga

Promet s čeki in nekaznicami.

Dobra kuharica

je izšla

Minka Vasičeva

je izšla

v založništvu Lavoslava Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje zajokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezane.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih ku- barskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige.

80-42

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pare izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

Juri Schicht

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje (Češko)

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridelatek znamka „Vydra“.

Juhne konserve (grahove, lečne, gobove in riževe.

Oblati (specialiteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).

Šumeči limonadni bonboni „Ambo“.

Dišava za pecivo „Buhtin“.

3127-4

NAPRAVITE POSKUS.

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 vin. in poština.

Nad 100.000 konjskih sil imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu.

Zelo majhna poraba goriva.

Najcenejši obrat

Langen & Wolf

tovarna za motorje

na Dunaju, X.,

Laxenburgerstrasse 53.

Vseoblačne velikosti do 100PH
so vedno v delu in se dobivajo
v primernem roku.

2685-9

„Goriško vinarско društvo“

(registrovana zadruga z omejeno zavezo)

— v Gorici —

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. — Vzorci

vin pošilja na zahtevo.

3157-5

Cene zmerne, postrežba točna in rečna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzelini št. 22.

Najcenejša pot za zdaj!!

Red Star Line
*Rdeča zvezda **

V Ameriko!

Antwerpen

Hitra in varna vožnja
z moderno opremljenimi
novimi brzoparniki
te solidne

New York

Philadelphia

dobite v 861-32

Kolodvorskih ulicah št. 41

— od južnega kolodvora na desno. —

a zastopstvo „Rdeče zvezde“

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka sedem dni. To je pribito. Vljudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

FRANC STUPICA

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1

zraven Figovca

trgovina z železnino, poljedelskimi stroji in specerijskim blagom priporoča

Portland in Roman cement, železniške šine in traverze za oboke,

štorje za strop, strešni klej, izolirne plošče, razne štedilnike in peči, kovanje za okna in vrata, kovanje za okna „Patent Avstrija“, železno, pocinjeno in cinkasto pločevino, mreže za sejanje peska, mrežo in bodečo žico za ograje, ter vse druge stavbne potrebščine, vodne žage, samokolnice, nagrobne križe, **tehtnice in uteži.**

Orodje za mizarje, tesarje, kolarje, kovače in ključavničarje.

Navadne in stranske (Flügel) pumpe za vodo, pumpe za gnojnico, železne, pocinjene in svinčene cevi za napeljavo vode.

Ročke za mleko, stroji za posnemanje mleka, oprave za mlekarne, lične kletke in razna kuhinjska oprava.

Velika zaloga **slamorenjic,** mlatilnic, gepelnov, čistilnic, trijerjev, preš za grozdje in sadje, strojev za košnjo, plugov in bran.

Plahte za vozove, svetilke za kočije. Poljska semena, poljski mavec, svetovnoznan redilni prašek za živino, korenine in fibriz za izdelovanje ščetin in čopičev.

928-32

Uedno sveže specerijsko blago in razne rudninske vode!

Podružnica v Kolodvorskih ulicah nasproti „Tišlerja“.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov

In navadne do najfinjše

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se

poljija s povzeto.

Odlikovani s častno diplomom in zlato kolajno na III. dunajski medni razstavi

1. maja 1904

pod pokrovit.

Nj. ces. in kr.

Visokosti pre-

svetle gospe

nadvojvodinje

Marije Josipine.

P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3

se priporoča v izgotavljanje moških oblik kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerne cene. Pristao angleško blago je v največji izberbi vedno v zalogi.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporočata

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev,
vozniških koles,
glasbenih avtomatov

in

pisalnih
strojev.

Veliko zalogo

rokavic za dame in gospode

kravat za gospode

toaletnega blaga

dalje

ščetice za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.

iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alozij Persche

Ljubljana

43

Pred škofijo št. 21.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke

cilindre in čepice

v največjih faconih in v velikih izberah

— priporoča —

Ivan Soklič.

Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

Gorje!

All me ta hudi kašel
še zadušil?

Za kašel, hripavost in zasle-

zenje delujejo hitro in zanesljivo

Eggerja prsne pastilje

izvrstnega okusa in brez

škoda za tek. 3124-4

Karton 1 K ali 2 K.

Polkusni karton 50 h.

Napredaj po vseh

avstrij. lekarnah.

Zivio!

Eggerjeve prsne pas-

tilje so me hitro rešile.

Pozor!

Zaradi drugega podjetja opustim svojo

manufakturno trgovino

in bodem odalej razprodajal po čudovito znižanih cenah vse v trgovini se nahajajoče predmete suknene modnega in perilnega blaga, platno za rjuhe, najboljše ovilhe za matrace, kovre, koce, preproge i. t. d.

S spoštovanjem

143-43

Franc Dolenc v Ljubljani, Stari trg št. 1.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

145-43

Največja zaloga

pohištva

za spalne in jedilne sobe,
salone in gosposke sobe,
Preproge, zastorji,
modroci na vzmeti,
žimnati modroci,
otroški vozički itd.

Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

St. 34101

3337-2

Razglas nabornikom.

Mestni magistrat ljubljanski glede rednega nabora 1906 nastopno razglasi:

1) Vsem v Ljubljani stanujočim leta 1883, 1884 in 1885 rojenim

mladeničem, ne glede na njih rojstni in pristojni kraj.

se je tekom meseca novembra 1905

pri tukajšnjem uradu k zabeleži zglasiti.

2) Mladeničem, ki nimajo domovinstva v Ljubljani, je prinesiti s seboj dokazila o starosti in pristojnosti (rojstni in domovinski list)

3) Začasno odsotne ali bolne mladeniče smejo zglasiti starši, varuhi ali poslaščenci.

4) Onim, ki si hočejo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti je po predpisu opremljene prošnje vložiti meseca januarja ali februarja 1906 pri podpisanim mestnem magistratu najkasneje pa na dan glavnega nabora pri naborni komisiji.

5) Onim, ki žele, da se jim dovoli nabor izven pristojnega kraja je o priliki zglasitve vložiti opremljene prošnje; obenem pa lahko oglašajo in izkažejo pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omejene ugodnosti.

6) Sinovom vojaških oseb, služečih v dejanski službi in onim mladeničem, ki so nameščeni pri vojni opravi (vojni mornarici) in so v nabornih letih, se is ravno tako zglasiti.

7) Kdor zanemari dolžnost zglasitve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more opravičevati z izgovorom, da ni vedel za poziv ali pa za dolžnost, katere mu nalaga vojni zakon.

Naborniki, ki opuste zglasitev, ne da bi jih pri tem ovirala, kaka nepragljiva ovira, so krivi prestopka in se kaznujejo z globo 10 do 200 kron ali pa s primernim zaporom.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane

dne 6. oktobra 1905.

Naznanilo.

Podpisani si dovoljuje udano objavljati, da je z dnem 1. julija 1905

prevzel staroznano trgovino E. Mahr v Ljubljani, Židovske ulice z vso zalogo blaga.

Obenem priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega pisalnega papirja, dalje mape za šolske zvezke, svinčnike, radirke, držala, šestila, torbice in druga nosila za knjige, risalni papir, predloge za risanje, barve, čopiče, ovi-jalni papir, pušice, ravnala, notese v vseh velikostih in cenah, svete podobice, zbornike za razglednice, spominske knjige itd. po jako znižanih cenah.

K prijaznemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem

Fr. Iglič

trgovec s papirjem in galanterijskim blagom ter akcidenčni tiskarnar

v Ljubljani, Glavni trg 11, filialka Židovske ulice 4.

V Ljubljani, meseca julija 1905.

2119-16

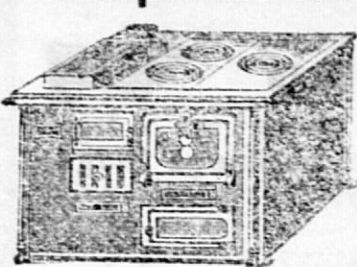
Za trgovino z mešanim blagom na deželi se išče

blagajničarka

V prodaji mešanega blaga izurjene imajo prednost.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljše in najtrpežnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani znamki. 1255 25

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 16, Gorenje Avstrijsko.

Stanovanje

z 1 sobo in kuhinjo, pripravno za kako prodajalno, se odda za november na Ambroževem trgu šte. 24.

Jaz

ne poznam za gojitev kože, osobito za odstranitev peg in za doseg nežne poti boljsega in uspešnega zdravljenega mila, nego je preizkušeno

Bergmannovo lilijno mlečnato milo

(znamka 2 škrata)

Bergmann & Co., Dečin ob Labi.

Prodajajo kos po 80 vin.

Drogerija Anton Kanc,

J. Wutscherja nasl. V Schiffer

in Oto Fettich-Frankheim

1 930 16 v Ljubljani.

Pravkar izšlo:
Janez Trdina.

Verske bajke, stare in nove.
Bajke in povesti o Gorjancih.

Zbranih spisov knjiga 2. 23—120

Ko je bil začel Trdina v 1. letniku „Ljubljanskega Zvona“ 1. 1881. pričevati svoje bajke in povesti, je ostrmel slovenski svet nad bogato zakladnico domišljije naroda, bivajočega ob dolenskih Gorjancih, začudil pa se je tudi nad obliko, v kakršni jih je pisatelj podajal. Snov, eleg, jezik, vse je bilo pristno narodno. Nabirajoč narodno blago in priobčujoč ga širšemu svetu, ponarodnel je pisatelj sam Trdinove spise priporočamo z mirno vestjo kot najlepši književni dar, in sicer:

„Bahovi huzarji in Iliri“
broš. 3 K, s poštnino 3 K 20 v.
eleg. vez. 4 K 50 h, s poštnino 4 K 70 h.

Verske bajke in Bajke in povesti o Gorjancih. I.

broš. 2 K, s poštnino 2 K 10 h.

eleg. vez. 3 K 20 h, s poštnino 3 K 40 h.

Dobliva se v založništvu

Lav. Schwentnerja

v Ljubljani

Prešernove ulice 3.

Sobna oprava

steklene omare in steklena s'ena se iz proste roke prodajo v Židovski ulici št. 1 v Ljubljani. — Izve se pri gosp. Raunicharju, čevljarju, ravnotam. 3363—3

Res

je, da proti luskinam in izpadanju las ni uspešnejšega sredstva in tudi ne bolj osvežujoč vode za glavo, nego je svetovnoslavni

Bergmannov

originalni um Shampooing-Bay

(znamka: 2 škrata)

Bergmann & Co., Dečin ob Labi

ki je znano najstarejša in najboljša

znamka rumu Bay.

Prodajata v steklenicah po 2 K

Drogerija Anton Kanc in

brivec O. Fettich-Frankheim

3 930 16 v Ljubljani.

Več izurjenih kovaških in kolarstvih

pomočnikov in učencev

nad 14 let starih, sprejme takoj

IVAN DEMŠAR

podkovski kovač in izdelovalec vozov

v Ljubljani 3 24—5

Marije Terezije cesta šte. 6.

„Käthe“ voda za prsi.

Najlepši kras za ženske so lepe prsi.

Senzacionalno sredstvo za doseg prekrasnih prsi in edino po svojem presenetljivem učinku. „Käthe“ voda za prsi se rabi le na zunaj, je torej primerna za vsakršno konstitucijo ter je do cela vegetabilna in zjamčeno neškodljiva. Steklenica stane 4 gl., poskusna steklenica pa 2 gl. 50 kr. z navodilom o uporabi vred. — Razpošilja diskretno in pod povzajem 63—42

Pred ničvrednimi posnemki svarimo; pristno samo v glavni zalogi:

gospa KÄTHE MENZEL

Dunaj, 18. okr., Schulg. št. 3., I. vr. 39.

Za jesensko in zimsko sezono

priporočam p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko izbero najnovejših

klobukov

cilindrov, čepic, moškega perila, kravat,

Ovratnikov, manšet i. t. d.

3154—4 Z velespoštovanjem

G. ČADEŽ v Ljubljani

Mestni trg šte. 14.

Poleg Urbančeve manufakturne trgovine.

Vsakovrstne

rane

se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo medicinsko mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To vzdržuje rano čiste, obvaruje isto, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4/1 pusice ali 3/8 6/2 pusice ali 4/8 6/1 ali 4/8 9/2 pusice poštino prosto na vsako postajo avstro-ogrsko mornarije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito depopovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

a Praga 2678—25

Malá strana, ogel Nerudove ulice 203

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mardetschberger, J. Mayr.

Dobro blago in nizke cene!

Anton Schuster

Ljubljana x Špitalske ulice 7 x Ljubljana

priporoča 3155—4

novosti

v konfekciji za dame in deklice

bluze, deške obleke, modno blago za dame in gospode, tirelski loden, barhent, šerpe, žepne robce, garniture, flanelaste odeje, najboljše belo blago in vsakovrstne preproge. Uzeri na zahtevanje pošiljine prosio.

Najlepši, najboljši in najmodernejši

dežniki

v največji izbiri.

Brez konkurence!

Srajce, ovratniki, manšete, prsi, kravate, hlačniki, žepni robci, glacerokavice, nogavice

Use potrebščine za šivilje in krojače in vsi toaletni predmeti. V zalogi moderci vseh franc. fason.

Največja in najlepša izbira

Ernest Sark

trgovina

z modnim in svilenim

blagom

v Ljubljani, na vogalu Židovskih ulic in Dvorskega trga.

najcenejše in najlepše izvršene
kožuhovine
po cenah, kakor še nikdar.

Vse zahteva
moje prelepo, prefino in jako ceno
svilnato blago
in modni žamet

Bluze po meri, avbice in šerpe za gledališče, žaboti, fihu, ridikili, svilnata in kletasta spodnja krila.

3422—1

Rokavice glace, pletene in tkane, nogavice.